Государственная библиотека СССР им. В. И. Ленина

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

СВЕТ арадувл 1923 шера денз

№ 51 (2676)
КIиранди 24
июнь 1962 шу
Мах 2 кеп.

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

СОВЕТСКИ КАГИРХОЙ— ПАРТЕ ТЕШАМЕ ТIЕХЬЕ

Тахан советски кагирхой Ди да. Июнь бетта тIеххьарча кIирандийнахьа, чуийца керда ялат дахьаш йоагIача колхозий автомашинаша дом гIеттабеча хана, кхаьча баланза болча Iажий басилгаш цIе ерзаш латтача хана, пионерски лагерашка дото бесарча пионерски горнай оаз хозача хана дезду хIара шера кагирхоша шоай цIей.

Балтийски фордага денз Курильски пIайренашка кхаччалца баьржа уллача вай мехка тахан хозаш да: «ЛадувгIа массане а! ЛадувгIа—рапорт луш ба кагирхой!».

Кагирхоша шоай дег тIара доагIача сийрдача дешащца баркал йоах партена, шоашка цо доккха ираз кхачийтарах. Парте XXII-ча съездо тIаийцача КПСС кердача Программа дегаш гIоздаьха, политически къахьегамеи хьинар айдаь, керда доккхий гIулакхаш карагIдувлаш ба Советий мехкара кагирхой.

Дика хов советски кагирхошта мел дукха дика хIамаш ду вайцига сага духьа, сага вахар, ираз бахьан долаш. Цхьанна а мехка йиц вай мехка санна цун йоакхо. Ялхи ворхIи сахьата мара балха ди ца хилар, мах тела ца безаш дешилга, лораша дарбаш делга — ужаш а дуккха кхыдола а дика гIулакхаш советски саго кхетадеш да.

Цу дерриганей уйла еча хана цIаькха а цIаькха а маярра дагайох советски сага парте XXII съезд, цун исторически решенеш. Берригача советски нахаца цхьана вай мехка коммунизм хьалъяра сийлен декхар коачашдеча хьинаре дакъа лоаца, Коммунистически парте тешаме тIехье шоаш хилар мадарра хьахьокхаш керда къахьегама толамаш доахаш, «селханарчул духкагIа — тахан, таханарчул духкагIа — кхоана» яхача девизах вIаши новкъостал а деш къахьегаш ба вай мехкара кагирхой. Тахан цIей дездеш шоашта карагIдаьннарий итог ю цар, къахьегама яхье укх шера яьхача коталонех рапорташ тел.

Вай мехкарча берригача кагирхошца цхьана дикача гIулакхашца накъа баьхкаб шоай цIейна Нохч-ГIалгIайчен комсомольцаши кагирхойн а.

Промышленносте, транспорте, гIишлошъеча къахьегаш 20 эзар гаргга саг комсомольцаши кагирхойн ба республике. БIаьш,эзараш тонн мехкдаьтта, мехкдаьтта продукташ яьхай цар планал совгIа, миллионаш киловатт электроэнерги кхоьий, эзараш тоннаш металлолом гулъяьй. Дика хьокхамаш долаш къахьегаш ба «Красный молот» завода, крекинг-завода, «Малгобек-нефть» НПУ, Грозненски локомотивни депо, кхыча предприятей кагирхой.

Массанахьа а могабаь хьалъацаб республикерча комсомольцашеи кагирхошеи йолаш йолча торонех дикагIа пайда эца беза, «производства еррига участкаш коммунистически тIахьожама прожекторацца хадданза сийрда яха еза», аьнна парте баь тIахьехам.

Заводашка, колхозашка, совхозашка вIашагI а ехкай, болх беш а я «комсомольски прожекторашш».

Юрта боахаме къахьегаш бола кагирхой тIеххьарча деношка КПСС Центральни Комитетои СССР Министрий Советои берригача юртарча къахьегамхошка даьча Кхайкарало дегаш айдаь, хIара денна шоай къахьегама толамаш совдоахаш ба. 2700 кагийнахи мехкарийи чубоагIаш 384 комсомольскокагирхой хьажкIаш лелаю звенош я колхозашкеи совхозашкеи вIашагIъехка. ХьажкIаш дика хьувкъаяра тIехьа лоаттабеча къовсаме хьалхарча мугIарашка ба республика маякаш Мальсагов Осман, Кагерманов Оалхазар, Насуханов Бача, кхы дуккха бараш.

ХIанз кагирхой эггара сий долашагIа дола декхар да юрта боахам дегIабоалабеча хьинаре дакъа лацар да. Эггара дикагIа йола лаьтташ леладаре система юкъейоалаяра, гектара тIара къахьегам кIезигагIа дIа а бохийташ мамогга дукхагIа продукци яккхара тIехьа къовсам лоаттабе декхарийла ба уж. Республикерча кьонача къахьегамхоша беррига низ оарцагIбаккха беза 72 эзар гектар долча кхай тIара хIара гектара тIара 50 центнер хьажкIаш, 500 центнер моша доакъар доаккхилга. 1360 гектарах хIаране тIара 250 центнер шекара свекла, 260 гектарах — 30 центнер горох йоаккхилга Iалашдара.

Юрташкарча комсомольцашеи кагирхошеи новкъостал де деза колхозаштеи совхозаштеи гаргга шерашка 100 гектар оахама лаьрхIа 75 центнери, 100 гектар кхыча даьгIенашта лаьрхIа 16 центнери дулх даккхара, хьайбаш дебадара, цар продуктивность лакхъяра.

Комсомольски организацей декхар — коммунистически кхетамца кагийнахи мехкарийи хьалкхебара новкъостал дар. Идеологически балха тIехь керттера дар да КПСС Программа чIоаггIа Iомаяр, парте XXII съезда решенеш кхоачашъе беррига кагирхой оарцагIбахар, КПСС ЦК-аи СССР Министрий Советеи Кхайкаралах беррига къахьегамхой дIакхетабар. Цу гIулакха тIаерзае еза массово-политически балха еррига формаш.

Советски кагирхой машари доттагIали бахьан лоаттабеча къовсама хьалхарча мугIарашка латт. Шоай эггара сий долашагIа дола декхар лоархI цар дунен тIа машар чIоагIбеча, дуккха нах боабеш дола герз дIадаккхара тIехьа лоаттабеча къовсаме дакъа лацар.

Тахан, советски кагирхой Дийнахьа, кагийча нахеи мехкарашеи цIаькха а хьахьокхаргда Ленина гIулакха шоай чIоагIа мутIахьа хилар, Коммунистически парте тешаме тIехье шоаш хилар.

Семилетка диълагIча шера махулла дукхагIа а дикагIа а продукци арахецара а производственни план ханал хьалха кхоачашъяра а чIоагIа къовсам лоаттабу Грознерча кондитерски фабрика коллективо. ХIанзале ах шера валови продукци арахецара план ханал хьалха кхоачаш а яь 16-ча июне денз хьатIа хулача бетта чотах болх беш я из. Уж декхараш кхоачашдеча дика дакъа лоац коммунистически къахьегама ударникаша, дикагIа йолча бригадаша, цехаша.

Къаьстта дика къахьег фабрике коммунистически къахьегама ударникаша — машинисташа Ужахова Фатимас, Амхадова Асмаас, Полищук Тамарас, слесара Бицаев Бадруде, иштта кхыбараша.

ДIахо шоай балха говзал лакхъяра Москверча пищевой техникуме заочно дешаш ба хIанз Михеева Нина, Сологуб Оля, городской Совета депутат Жовнер Антонида, кагирхой сайрийнарча школашка дешаш ба холодильни установка болхло Джамалханови слесарь Бицаеви.

ХIанз шоаш денна дош кхоачашде къахьегаш ба уж.

А. ДОДОВ.

Сурта тIа: машинист Ужахова Фатимеи цун машинага хьожаш воалла дежурни слесарь Сосланбекови.

И. Плиева сурт.

ШУРА АЛСАМЙОАККХАРГЬЯ

Парте Центральни Комитетои Советски правительствои советски халкъага даьча Кхайкарал тIа белгалдаькха да хьайбашкара йоала продукташ алсамъяхара хьайбашта шорта доакъар хилийтеи халача балхашта механизаци еи езилга. Из чIоагIа нийса аьнна да. ХIанз оаха доахан кара детт. 16—17 етт мара бетта кхоаяц доярка. Цудухьа продукцега шийга дIадодар дукха хул.

БIарччача шера доахан чуоттадаь кхоабилгеи балхашта механизаци елгеи — ишта да хIанз тхона хьалхашка латта декхар. «Елочка» яхача тайпара доахан детта майда хьалъяь йистейоалаш латт тханцига. ТIаккха доярка тоpо хургья, хIанз санна 17 етт а ца бетташ, 70—80 етт бетта.

ХIанз шура тIатехай тха доахана. Айса деттача доахангара хIара дийнахьа 160—170 килограмм шура йоаккх аз. Шу чакхдалалехьа хIара Iаттагара 2.600 килограмм шура йоаккхаргья. Ишта да партеи правительствои юрташкарча къахьегамхошка даьча Кхайкарала аз луш дола жоп.

М. МАГОМАДОВА,
«Надтеречный» совхоза 3-ча отделене доярка.

Дика хоамаш

АХ ШЕРА ПЛАН 12 ДИ ХЬАЛХА

Семилетка диълагIча шера хьинаре къахьег Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода коллективо. Валови продукци яккхара 6 бетта план 18-ча июне кхоачашъе вIаштIехьдаь и н а д цун. Планаца нийсдича 230 эзар киловаттсахьат электроэнерги, 1 эзар тонн пар, иштта кхыйола реагенташ кхоьий завода технологаша. 5 процент дегIаенай къахьегама овсарле а. ХIаьта духхьала продукце мах лохбарцеи рационализатор с к и предложенеш балха юкъехкхулларцеи 276 эзар сом кходе тарденнад технологий. ХIанз июль бетта чотах эзараш тоннаш сийрда продукци арахийцай цар.

Ах шера план ханал хьалхагIа кхоачашъяра шерра социалистически яхь йоаржаьяр заводе. Валови продукци арахецара 6 бетта план 15 июне кхоачаш а яь, хьалхара моттигаш яьхар М. Руденкон П. Румянцевен кулгалдеча №№ 21-1, 43-4 йолча установкай коллективаша. Электроэнерги, пар, доагор кходарца дIабакхача пхе бетта 44 эзар сом Iоадаьд нов. Руденко керте латтача установка коллективо. Из толам баькхача технологашта юкъе дикагIа къахьегарца белгалбаьлар воккхагIа вола оператор М. Шаламов, оператор М. Датиева, оператора помощник З. Холотян, кхыбараш.

ХIаьта Румянцева кулгалдеча установка технологаша ворхI бетта план 20 ди хьалха кхоачашъе лаьрхIад. ХIанзале а июль бетта чотах эзараш тоннаш сийрда продукцеш арахийцай цар. Сменах йола заданеш дикагIа кхоачашъяра хьалха латт установкера боккхагIа бола операторашш Т. Крапицко, А. Белов, операторашш М. Иманов, В. Севостьянова. Нормаш массаз а 110—115 процент кхоачашъеш хьабоагIа уж.

М. ТУМГАЕВ.

Ханал 10 ди хьалха

«Грознефтеразведка» треста 15-ча участка механически мастерске коллективо 20-ча июне, ханал 10 ди хьалха кхоачашъяьй товарни продукци арахецара ах шера план. ХIанз шоллагIча ах шера чотах къахьегаш я из. Бутт чакхбоаллаш планал совнагIа 10 эзар сомал дукхагIа продукци лургья коллективо.

М. ЛЕВИН.

Мехкдаьттахой къахьегама толам

«Малгобекнефта» Ленина орден а коммунистически къахьегама коллектив яха цIи а лелаеча цхьоалагIча промысла коллективо боккха къахьегама толам баькхаб — мехкдаьтта даккхара ах шера план 21-ча июне, ханал 9 ди хьалха кхоачашъяьй, хIаьта мехкдаьттацара газ яккхара ах шера план 7-ча июне, ханал 23 ди хьалха, кхоачашйир.

Мехкдаьтта дукхагIа даккхара темпаш чIоагIа лакхъяьй хьалха лаьттача промысла коллективо: семилетка тIеххьарча шера лаьрхIача боарамга дIакхьачад промысла доаккхаш дола мехкдаьтта. 1958-ча шера хиннечул лоадама хIама ца эшаш 50 процент лакхъеннай къахьегама овсарле.

Къаьстта дика къахьег мехкдаьтта даккхара операторашш Н. Машенко, С. Куксина, лаьттан кIалха ремонт яра оператора Я. Кузикова, оператора помощника М. Куксина, иштта кхы дуккханеша а.

Л. МИХАИЛОВ.

БАЛХА НОРМАШ 130—140 ПРОЦЕНТ КХОАЧАШЪЮ

Шелковской района «Октября 12 шу» яхача колхоза къахьегамхоша хIанзале хьекха а баьнна 700 тонн гаргга мукх хьатIабенаб хьатта тIа. Хьатта тIа хьатIабена беррига мукх бекъа а цIена а ба.

БIаьсти хьалха хьадоала ялат хьокхача а чуэца а низ хьинари кхо ца деш къахьег колхоза механизатораша. Яхье баьннаршта юкъе хьалхара моттиг яьккхача комбайнера Скрыпников Ивана цIе вымпели 20 сом ахчеи деннад совгIата. Цо балха пхе дийнахьа 94 гектара тIара мукх хьекхаб, хIаьта 176 центнер ялат а аьрдад. ШоллагIа моттиг яьккхар комбайнера Аверьянов Федора. Шофераштa юкъе къаьстта дика болх барца белгалбаьннаб, Еларионов Сергейн Аутин Михаили. Шоай балха нормаш 130—140 процент кхоачашъю цар.

ПАЧЧАХЬАЛКХЕНГА ЯЛАТ ДОХКАРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Наурски района «Россия» яха колхоз 2.700 гектара тIара ка бола ялат хьекха яьннай, цунах 60 процент совгIа ялат арда а аьрдад. ХIара гектара тIара цIенача ялата бIаь пунт йоал.

22-ча июне колхозо кхоачашъяьй паччахьалкхенга ка бола ялат дохкара план. 14 эзар центнер совгIа ялат паччахьалкхенна дIаденнад колхозо.

Норма 20 гектар йолча метте, дийнахьа 59 гектар ялат а хьокхаш, дика балхаш дир механизатораша Кучеренко Николая, Кургузов Василе. Касараш хьал а ийдеш, уж оардаш хиннача комбайнераша Г. Ларионова, Т. Гарасова, И. Демина 300 процентага дIакхоачаш кхоачашйора шоай балха нормаш.

Ялат дIакхухьача белгалбаьнна дика къахьийгар шофераша В. Ежова, Ю. Горбачева, К. Калюжне, В. Батаева. Норма 37 тонн йолча метте, цар дIакхухьар 55 тонн ялат.

А. МАМАЕВ.

КЕРДАЧА КЪАХЬЕГАМА ТОЛАМАШКА

СихагIа ка бола ялат чуийца даккхара яхье баьннача лафетни жатка машиниста Исаков Ювнасеи тракториста Арсамаков Вахидеи массе дийнахьа къахьегама толамаш доах. «Ермоловский» совхозерча кхыча механизаторашта хьокхам тела маякаш хинна дIаэттаб уж. Норма 16 гектар мара йоацача метте 55 гектар кIа хьокх цар дийнахьа.

Уж толамаш даха цар вIаштIехьдаьннад техникаш бизза пайда эцаш хиларах. Цхьаккха минут зехьа йоаяц. ДIахо йодача хана уж толамаш кхы а лакхде, махулла дукхагIа ялат хьакха лерхI совхоза цу дикагIболча механизатораша.

Совхоза партийни организаце цар даьха уж толамаш дIадовзийташ массе бригадашка сихха «молния» яха листок арахийцар.

Г. ЗАКРИЕВ.

Новкъост Н. С. Хрущев керте латташ йола советски партийно-правительственни делегаци Румынски Халкъа Республике йолча хана.

СУРТА ТIА: советски партийно-правительственни делегацца моаршал телаш ба Бухаресте баха нах.

ТАСС-а специальни корреспондента В. Соболева даькхха сурт. (Сурт хьанийцад фототелеграфаца).

ВОШАЛ ДОЛЧА РУМЫНЕ МЕХКА

Город Онешть. (Бакэуски область) 20 июнь. **ТАСС-а специальни корреспонденташа Д. Бочаровен К. Кравченкон** хоам бу: Тахан, Румынски Халкъа Республике яха ше йолча диълагIча дийнахь, мехка гIолла лела яхар Н. С. Хрущев керте латта советски партийно-правительственни делегаци. Яхача делегацца ба: Румынски болхлой парте ЦК хьалхара секретарь, РНР Паччахьалкхен Совета председатель Г. Георгиу-Деж, РНР Министрий Совета председатель И. Г. Маурер, Румынски болхлой парте ЦК Политбюро членаш Н. Чаушеску, Г. Апостол, кхыбола Румыне хьалхле лелаю деятелаш.

300 километр гаьнарча наькъа бIоаххала ядача городашкара, юрташкара, машиннаькъа станцецкара эзараш бола Румынски Халкъа Республика къахьегамхой гIозбаьнна моаршал хетташ бар советски халкъо бахийтача викалашка.

Онешть яхача Бакэуски областе эггара йоккхагIчарех йолча цхьан индустриальни центре кхаьчача хана синтетически каучука комбинате, мехкдаьтта цIендеча заводе, «Борзешть» яхача химически комбинате яхар делегаци.

Химически комбината цхьан цехе йоккха митинг хилар. Из хьайийлар РРП Бакэуски областной комитета хьалхарча секретара Г. Рошу.

Советски хьаьшашка моаршал хаьттар комбината керттерча директора К. Сава, комбината инженера Г. Келару.

Цул тIехьагIа митинге къамаьл дир РРП ЦК Политбюро члена Н. Чаушеску.

Митинге дакъа лоацаш хиннараша чIоагIа дегаш гIоздаьнна ладийгIар советски партийно-правительственни делегацена керте латтача Н. С. Хрущева даьча къамаьлага.

Хунедоара, 21 июнь. (ТАСС). Н. С. Хрущев керте латта советски партийно-правительственни делегаци, хIаьта иштта Г. Георгиу-Деж, И. Г. Маурер, Г. Апостол, Н. Чаушеску, кхыбола румынски официальни нах а тахан металлургически комбинате хилар, уж хьежар болат лоаладечеи прокатнии заводашка.

Комбинатага хьежа баьннаначул тIехьагIа советски хьаьший стадионе баьхкача цига йоккха митинг хилар. Городера 30 эзар гаргга къахьегамхо вар советски халкъо бахийтача викалашка а Румынски болхлой партеи халкъа правительствои кулгалхошка а дег тIара вошал тIехь моаршал хетташ.

Митинг хьайийлар РРП Хунедоарски областной комитета хьалхарча секретара П. Фурдуй. Хунедоара болхлошкара а беррига къахьегамхошкара а дIайха моаршал делар цо Н. С. Хрущевген советски партийно-правительственни делегаце членашкеи.

Моаршал хоатташ къамаьлаш дир Социалистически Къахьегама Турпала сталевара Ш. Турипша, доменни производствага хьожача комбината керттерча инженера И. Дину.

Гулбеннараша хоза хеташ ладийгIар РНР Министрий Совета председатела И. Г. Маурера даьча къамаьлага.

Цул тIехьагIа микрофона дIатIаваха Н. С. Хрущев «ура» яхаш цIогIарч а дIаьхдаь тIоараш а детташ, дIайха моаршалаш а телаш тIаийцар митинге вIашагIкхийттараша.

Советски делегацена керте латтачо даьча къамаьлага чIоагIа уйла тIаяхийта ладийгIар, чIоагIа деттача тIоараша а румыно-советски доттагIлен, СССР, Советски Союза Коммунистически парте, Румынски Халкъа Республика, Румынски болхлой парте сийна деттача цIогIарчаша а массехказза юкъахдаьхар из.

Крайова, 22 июнь. **ТАСС-а специальни корреспонденташа Д. Бочаровен К. Кравченкон** хоам бу: Н. С. Хрущев керте латта советски партийно-правительственни делегаци Г. Георгиу-Дежи И. Г. Маурери, кхыбола официальни нах а шоашца а болаш тахан хьакхьачар городе Крайове — мехка эггара йоккхагIа йолча Олтения яхача областа центре.

Советски халкъо бахийтача викалашта хьалхашка кхухь тух-сискал, пионераша зизаш тел.

Массехк минут яьннача гIолла советски хьаьший машинаш тIа а хайша «Электропутере» («Электросила») яхача заводе болх. Города улицашка царга цIенача дег тIара дIайха моаршал хетташ ба итташ эзараш нах. Массава а гIозваьнна велакъеж. Накъа баьхкарий мугIарашка гIолла чакхдоал «ура», румыно-советски доттагIлен сийна массане а цхьатарра, цIенача дег тIара доагIа цIогIарч детт. Хьалха йоагIача машинашта зизаш тIакхувс гулбеннача наха.

Заводага хьежа баьнначул тIехьагIа завода коа йоккха митинг хилар. Из хьайийлар парте обкома хьалхарча секретара К. Дрэгана. Коллективагара баьхкача викалаша дIайха моаршал телар хьаьшашка.

Цул тIехьагIа митинге къамаьл дир гулбеннараша безаме тIаийцача РРП ЦК Политбюро члена Г. Апостола.

Дош лу КПСС ЦК Президиума членалла кандидат волча, ВЦСПС председатела В. В. Гришина. Безаме тIоараш а детташ тIаэц из митинге вIашагIкхийттача наха.

Завода директора А. Домба завода коллектива цIерах Н. С. Хрущева совгIат делар — автотрансформатора макети завода вахар хьахьокхача суртий альбомн.

Н. С. Хрущева дег тIара баркал аьлар совгIат даларах, румынски къахьегамхой советски партийно-правительственни делегацена, советски халкъа, Советски Союза Коммунистически партена селлара тIереи безамеи хиларах.

Митинг чакхъяьнначул тIехьагIа поездаца Бухаресте дIаяхар советски партийно-правительственни делегаци.

Бухарест, 22 июнь. (ТАСС). Румынски болхлой парте Центральни Комитетои, РНР Паччахьалкхен Советои, Министрий Советои тахан саррахьа че йир Советски Союза партийно-правительственни делегаце сийна.

Че яьча бар советски партийно-правительственни делегацена керте латта КПСС ЦК Хьалхара секретарь, СССР Министрий Совета Председатель Н. С. Хрущеви делегаце членаши.

Чен тIа кад текъабеш къамаьлаш дир Г. Георгиу-Дежа а Н. С. Хрущева а.

Доги уйлеи цIена долаш, доттагIленца чакхъяьлар че.

Лерттiа хьачуэца керда ялат

Массайолча оагIорахьара керда ялат тIадолаш машинаш хьатIаух Грозненски районерча Артемовски элеваторе. Дукха я уж, цхьабакъда, очередь-м яц. ВIалла ха ца йоаеш сиха Iодоассаду цар ялат.

Элеватора кулгалхошца цхьана территоре тIа гIолла чакхдоалаш тхона кIезига хоалу нах. Цхьа-ши шу хьалха дахчан бахьашца площадкаш тIа машинаш тIара ялат Iодоассадеш бIаргаго йиш яр дуккха болхлой. Элеваторе халача балхий процессашта механизаци яра дукха терко яьй администраце. № 1 йолча складе дIатIадолх тхо. Укхаза латтача йоккхача агрегата чу автомашина чура ялат Iодоассаду. ТIаккха турбашка гIолла ялат лакхе хьалтIадоагIа, цигара транспортераца зернохранилище кхоач.

Укхаза еррига а 20 эзар тонн хIаране чу а йодаш ялх склад я. Царех ши склад укх шера хьалха болх бе йолаеннаяле а, кхыяраштa санна механизаци яьй царна а. Складашка ийс автоопрокидывателаш оттаьй. Машинаш тIара ялат дуккха а сихагIа Iодоассаду, 4—5 минут мара ха йовц цхьан машина тIара ялат Iодоассадеш.

Из бахьан долаш керда ялат хьатIаоза доладенна пхи ди мара доаццашехьа а 6,3 эзар тонн мукх хьаийцаб, соахка беррига а 2,6 эзар тонн мара ца ийцача метте. КIа 3,5 эзар тонн совгIа хьаийцад.

Ялат доассадареи доттареи балхашта механизаци яр бахьан долаш дуккха болхлой мукъаболл кхыча балхашта. ВIалла хьем боацаш сихха ялат хьаэцара даькъе шоаш тIаийца социалистически декхараш сийленца кхоачашду элеватора болхлоша. Производстве дикагIа къахьегача нахах ба механикаш Цыганкови Скрипаки. Цар массе хана геттара дикача хьала тIа лоаттаю техника, цудухьа технико цIаккха а ца соцаш цхьатарра дика болх бу.

Къахьегама сийле яьккхай укхаза воккхагIа волча сушильщика нов. Исрапилова а. Цо ший кулгашца тоадир ялат доассадара йолча ленточни транспортерий лакхехьара галлереяш, ханал хьалха ремонт яь ваьлар из 120 эзар тонн чуйодача сушилкана а.

Цул совнагIа кхы а дIа-хьа кхухьаш йола 8 сушилка я элеваторе. Хьалъеш латт дийнахьбус 250—300 эзар тонн чакхъяккха низ кхоачаш хургйола хьажкIашта лаьрхIа реактивни сушилка.

Цу карагIдаьннача дикача хIамашца цхьана дуккха кхоачамбоацараш а да элеватора партийни организацеи администраце балхаца. Элеватора директор нов, Бурикин болхлошца гIожа ва. Из социалистически производстве хила йиш йолаш хIама дац, хIаьта партийни организацеи цун секретара нов. Смирновеи директора могийт из гIожал, хьадехац цунгара болхлошца Iимерза хулга.

Болхлоштеи пIулакхерча нахаи юкъе кхоачам боллаш лелабац идейно-кхетама болх, эшшача тайпара, шерра пропаганда лелаяц марксизма - ленинизма идеяшта. Геттара кIезига я элеватора территоре тIа гойтара агитаци: лозунгаш, плакаташ, пенгазеташ, социалистически яхь мишта лел гойташ дола доскаш, иштта кхыдараш а.

Уж кхоачамбоацараш сихха дIадаха деза партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, алхха ялат хьайийдеча хана лелабаь ца Iеш, массе хана а чIоаггIа политико-кхетама болх лелабе беза къахьегамхошта юкъе.

Б. БЕКСУЛТАНОВ.

Тахан советски кагирхой Ди да

Вахар-машар, къахьегам, ираз!

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Де лерхIача доккхача хIаман духьа

ЧIоаггIа политически къахьегамеи хьинар айденна болаш дезду тахан шоай тамашийна цIей — советски кагирхой Ди, вай мехкарча кагийча нахеи мехкарашеи.

КПСС XXII съезда исторически решенеша, КПСС Центральни Комитетои СССР Министрий Советои юрташкарча берригача къахьегамхошка даьча кхайкарало кхы а чIоагIагIа творчески хьинар айдьча кагирхоша хIара денна керда коталонаш йоахаш, коммунизм бахьан сийлен гIулакхаш карагIдувлаш къахьийгад шоай доккхача цIейна накъа боагIача хана.

Промышленносте, юрта боахаме кагийча нахеи мехкарашеи доахача къахьегама толамаша хьахьохх советски кагирхошеи 19 миллион саг чувоагIача Ленински комсомолои партена цо шоай йоакхо ярах чIоаггIа баркал а оалаш вай мехка коммунистически общество хьалъяра эстафета боккхагIа барашкара хьанийца хилар. Партеи сийлахь-воккхача Ленинеи кердача вахарга, творчески къахьегамга, Iилмаи культураи лакхаленашка бода никъ хьабийлаб кагирхошта хьалхашка. Из дика кхетаду цар.

Вай мехкарча кагирхошца цхьана сийлен гIулакхашца накъа баьккаб шоай цIейна вай республикера кагийнахи мехкарийи а.

Парте XXII съездеи комсомола XIV съездеи решенеш кхоачашъе хоадамболлаш декхараш оттадьд республика комсомольски организаце. Семилетка диълагIча шера план канал хьалха кхоачашъе лаьрхIад кагирхоша.

Республике вIашагI а ехка болх беш я 2700 саг чувоагIаш йола 394 комсомольско-кагирхой хьажкIаш лелаю звеношь, царех 284 механизированни звено а йолаш.

Юрта боахаме болх беш болча кагирхоех дуккха бараш ба Iалаьмате дика къахьегаш, производстве лакхара толамаш доахаш. Царех ба Гудермесски районерча «Дружба» совхоза хьажкIаш лелаю Насуханов Бача, «Назрановский» совхозера хьажкIаш лелаеча механизированни звено звеньевой Мальсагов Осман, Сунженски районерча «Путь к коммунизму» яхача колхоза доярка Амриева Лиза, Курчалой районерча Ленина цIерахча колхоза доярка Тазбаева Коку, кхы дуккха бараш.

Промышленносте, транспорте, гIишлошъеча болх беш 20 эзар совгIа саг комсомольцаши кагирхойи ба республике. Къонача къахьегамхоша планал совгIа бIаьш эзараш тоннаш мехкдаьтта, мехкдаьтта продукташ яьхай, миллионаш киловатт электроэнерги кхояьй, эзараш тонн металлолом гулъяьй. Къаьстта дикача производственни гIулакхашца белгалбоалаш ба «Красный молот» завода кагирхой, крекинг-завода Советски Союза Турпалхочун Смирнов Юре цIерахча комсомольско-кагирхой установка членаш. «Малгобекнефть» НПУ цхьоалагIча промысла нов. Насадзе керте латтача мехкдаьтта доаккхача коммунистически къахьегама бригада членаш, кхыбараш.

Республикерча комсомольцаштеи кагирхоштеи юкъе шерра яьржай коммунистически къахьегама сийлен цIи яккхара тIехьара яхь. Цу яхье дакъа лоацаш 20 эзар совгIа саг ва. Коммунистически хьисапе болх беш, бахаш, дешаш ба 918 комсомольско-кагирхой коллектива членаш.

Вай паччахьалкхе дегIаяра хIанзарча этапе кагирхой кертера дарех декхар да парте XXII съезда решенеш кхоачашъяр. Из декхар дика кхетаду комсомольцашеи кагирхошеи.

Массанахьа а чIоаггIа хьаллаьцар комсомольцашеи кагирхошеи производства еррига участкаш «Коммунистически тIахьожама прожекторашца» сийрда яха, йолаш йолча торонех бизза пайда эца, аьнна парте баьтIахьехам. «Красный молот» завода, ГАРО завода, ЦРМЗ, кхыча предприятей комсомольцаша вIашагIъехкай «комсомольски прожекторашь», хIаьта хIанз шерра боаржабаь шюай болх дIахьош а я уж.

Лакхехьа хоахадаь парте Центральни Комитетеи СССР Министрий Советеи кхайкарал мадарра хьал а лоацаш парте хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашде беррига кагирхой оарцагIбоахаш я хIанз предприятей, колхозий, совхозий комсомольски организацеш.

ХIара кагирхочун декхар да дика довза а довзаш коммунизм хьалъечун моральни кодекса тIа белгал мел даьр дизза кхоачашдар. Цунца вIаштIехьдаргда коммунизма материально-технически база хьалъеча республикерча берригача кагирхоша хьинаре дакъа лоацилга а.

Шеко яц вай республикерча комсомольцашеи кагирхошеи дIахо йодача хана а шоашкара дика гIулакхаш а гойташ лакхара къахьегама толамаш а доахаш коммунизм бахьан советски халкъо лоаттабеча къовсама историе оагIонаш шоай дикача гIулакхашца хьалъюзаргхиларах.

Л. ГУДАНТОВА,
ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома секретарь.

ЧIоагIа дегаш гIоздаьнна ба Н. Албогачиева, Л. Куколева, Б. Пегихоев, З. Хамидова, Н. Битиева, аргIан йола экзаменаш дIаенна а баьнна шоай йоккхагIа йолча хьехархочунца Генриетта Васильевна Шекуроваца къамаьл деш латт.

И. Плиева сурт.

☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆=☆

КЪАХЬЕГАМЦА ДА ДЕРРИГА ИРАЗ

Тахан вай мехкарча дерригача халкъо дезду советски кагирхой Ди. Цу денга дикача къахьегама толамашца накъа бахкара чIоаггIа къахьегаш хьабаьхкаб аз кулгалдеча комсомольско-кагирхой бригада членаш.

ХIара ахканарча сезонах тха бригаде т к ъ а ь итт а кхы совгIа а кагирхо хул сомий, баьца даарий, иштта кхыйола консервированни продукци кийчъеш. Укх шера къаьстта дикагIа болх бу цар массанеша. Бригаде хIанз болх беш гIалгIай, нохчий, эрсий, эрмалой, иштта кхыдолча къамех кагирхой ба. Цар массанеша шоайла чIоагIа доттагIал леладу, дIа-юха новкъостал ду, хIаьта шоайла социалистически яхь лелаю. Цу гIулакхо новкъостал ду производственни плани тIаийца декхараши тIехкхоачашде. Укх шерара сезон йолаеннача хана денз хIара бетта бетта производственни план 103 — 105 процент кхоачашъеш хьайоагIа тха бригада. Производственни план тIехкхоачашъярал совгIа оаха чIоаггIа къовсам лоаттабу арахецаш йола продукци дикагIа хилийтара, продукци кийчъярга дIабода мах лохбара, махулла кIезигагIа из йойтара, къахьегама овсарле дикка лакхъяра.

Бригада членаш шоайла яхь лелаярал совгIа консервни комбината нов. Болтычев керте латтача коммунистически къахьегама бригадаца социалист и чески яхье баьннаб. Укх шера коммунистически къахьегама комсомольско - кагирхой бригада сийлен цIи яккха лаьрхIад оаха. ХIанзале тха бригада членаша Гордичук Аняс, Дзлиева Тамарас, Шубина Таяс коммунистически къахьегама ударникий цIи яьккхай, хIаьта кхыбараш а къовсам лоаттабеш ба. Цар массанеша беча балхаца а общественни вахаре дакъа лацарца а шоашкара хьокхам лу.

Производственни план кхоачашъяра, къахьегама овсарле лакхъяра, иштта кхыдола декхараш кхоачашдара чIоагIа новкъостал хул бригада членаша шолха профессеш Iомаярах. Тха бригадера хIара кхоалагIвар шишша а цхьацц а б а р а ш кхоккха а говзал Iомаяь ба.

Консервни комбинате вIашагIъеллача художественни самодеятельносте тха бригадерча дукхагIолча болхлоша дакъа лоац. ЧIоагIа раьза хул зрителаш - болхлой цар увттадеча концерташта.

Вай партеи правительствеи къаьстта кагирхошта а луш йоккха паргIато еннай дIахо балха говзал Iомаяра, дешара. Тха комсомольско-кагирхой бригаде юкъерча школашка, техникумашка, институташка заочно деша ца вагIаш нагахьа саг вац. Деша багIарех цхьабараш экзаменаш дIаенна а баьнна болх беш ба хIанз, хIаьта цхьабараш экзаменаш дIалуш а ба.

КхоалагIа шу доладеннад аз консервни комбинате болх бу. Цу хана чухь сайна моггача тайпара болх беш, сайна ца ховр къаьнагIолчаргара хьаIомадеш, кIезига опыт йолаш болчарна новкъостал деш хьаенай со. Москверча пищевой институте заочно кхоалагIча курсе деша ягIа со. Се керте латта комсомольско - кагирхой бригада комбинате дикагIа хилийтара болхлошта юкъера барти цхьоагIои кхы а чIоагIъе хьожаргъя со.

Каст-каста бригадерча агитатораша вай мехкара а доазол дехьарча мехкашкара а керда хоамаш дувцаш беседаш ю, керда газеташи журналаши деш, беррига-неша цхьана культпоходаш ю— тайп - тайпарча кинофильмаш к а, М. Ю. Лермонтова цIерахча эрсий драматически театре увттадеча спектаклашка хьеж. Ужжамо кхы дуккха а гIулакхаш леладу оаха Цу дерригача гIулакхаша торо хулийт болхлошта юкъера безам, гIулакх чIоагIдалийта а вахаре уйла тIаяхийта а.

Со тешаш я семилетка диълагIча шера производственни плани тIаийца декхараши сийленца оахош кхоачашдергхиларах. ХIаьта ерригача комсомольско - кагирхой бригада цIерах аз дош лу советски кагирхой сийлен цIи оахоша лакха лоаттаергхиларах.

Л. КУДРЯВЦЕВА,
Грознерча консервни комбината комсомольско-кагирхой бригада бригадир.

СИХХА ЧУЭЦА ЯЛАТАШ

РЕСПУБЛИКЕ КА БОЛА ЯЛАТАШ ЧУЭЦАР

1962-ча шера 20-ча июнерча хьалах (план кхоачашъяра проценташ)

	хьекхад	аьрдад
Грозненски управлени	**38**	**55**
Ачхой-Мартана	35	32
Грозненски	42	59
Советски	—	—
Урус-Мартана	23	29
Гудермесски управлени	**37**	**53**
Ведана	5	100
Гудермеса	58	62
Курчалой	5	100
Ножай-Юрта	1	100
Шаьла	52	34
Наурски управлени	**56**	**56**
Надтеречни	43	63
Наурски	76	49
Шелковской	47	65
Сунженски управлени	**10**	**36**
гор. МагIалбик	7	11
Наьсарен	—	—
Первомайски	—	—
Сунженски	14	41
Еррига а министерства колхозашкен совхозашкен	**35**	**54**
«Хьайбаш кхоаба» трест	**35**	**65**
Совнархоза совхозаш	**93**	**58**
Ерригача республике гIолла	**36**	**55**

* * *

Ка бола ялаташ чуэцилга геттара сихденнад. Маькха тIехьа-тIехьа чуэца доладеннад гурахьа дийна кIа а. 140 эзар гектар совгIа ка бола ялат да республика колхозашеи совхохашеи чуэца дезар.

Мишта лел из чуэцилга? Цу хаттара жоп лу 1962-ча шера 20-ча июнерча статистически управлене сводка. Республике хьекхад 51 эзар гектар е дерригa хьакха дезачох 36 процент, аьрдаьд 28 эзар гектар е хьекхачох 55 процент.

Дуккхача хана денз эггара хьалхагIа ка бола ялаташ чуийца боалаш хинна гудермесцаш укх шера а иштта хьалха латт. Цу районерча боахамаша 58 процент, Наурски районе 76 процент, Шелковской районе 47 процент ялат хьекхад. Ка бола ялаташ дукха доал яхаш хоза кхааш да республика кхашкара хьахозаш. Юккъера лаьрхIача гектара тIара 20—25 центнер ялат доал дуккхача боахамашка.

Сихеи вIалла доа ца деши ка бола ялат чуэцар — из да хIанз керттердар. Цхьабакъда, ялат чуэцилга хIанз а во лел дуккхача боахамашка. ХIара гектара тIара 2—3 центнер ялат доаду «Красноармейский», «Горячеисточненский» совхозашка, Наурски района «Россия» яхача колхозе, иштта кхыча боахамашка а.

Ялат чуэца ха тилийта йиш яц

КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш кхоачаш а еш, бIаьстан кхашкара балхаш дола а далалехьа денз ялаташ, техническии бобовни культураш хьувкъаяра, шюртта доакъар Iалаш а даь, цун ларда тIа хьайбашкара йоала продукци алсамъяккхара шерра къовсам дIаболабир МагIалбика района «Ингушский» совхоза къахьегамхоша. Оахача лаьтта 12 эзар гектар совгIа ялат дIадийнад совхоза кхаь а оотделене, цу даькъе ялата лаьрхIа 4500 гектара силоса лаьрхIа 1954 гектари хьажкIаш а ювш.

Къахьегам дика вIаштIехьбаккхарца, техниках бизза пайда эцарца, общественни доалахьен дукхагIа йоакхо ярца продукцега шийга дIадодар чухнахьа даккха лаьрхIад совхозо.

Хьайбашкара йоала продукци алсамъяккхара эггара лоархIамегIардар доакъар да. Совхозо кийчде лаьрхIад ер доакъар: хьажкIий силос — 14,5 эзар тонн гаргга, моша доакъар — 1381 тонн, гIожа доакъар — 6 эзар тонн гаргга.

ХIара отделене хьакхий товарни фермашта юхха 40 а 60 а тонн чу а хожаргйолаш долча бетонни лармашка хьайбашта буабе мукх дIаболлилга хIанзехьа а доладеннад.

ХьажкIашца балхаш дергдола 24 комсомольско-кагирхой звено вIашагIъеллай совхозе.

Звеноша тIаийца декхар да силоса лаьрхIа дIайийнача хьажкIий хIара гектара тIара 300 центнер моша хьажкIаш а йоахкаш дола сийна гIади ялата лаьрхIа дIайийнача хьажкIий хIара гектара тIара 50 центнер фуалъяьхача екъача хьажкIийи йоаккхилга.

Кхы а доккхагIа декхараш тIаийцад хьалха латтача механизатораша. ШоллагIча отделенерча Батыжев Салауддина кулгалдеча звенос 220 гектарах хIаране тIара 60 центнер фуалъяьхача хьажкIий яккха лерхI. Кхашкара балхаш дика ду звенос. Къахьегама овсарле лакха йолаш, дисциплина чIоагIа йолаш къахьег цхьоалагIча отделенерча механизатораша-звеньевоша А. Барханоева, В. Хайданова, М. Цонтроева, кхоалагIча отделенерча Б. Фаргиева, С. Коригова, иштта кхычар а.

Ка бола ялат чуэца йолаеннай совхоз. Хьалхарча шин дийнахьа 220 гектар совгIа мукх хьакха а хьекха касарех Iобиллар. Мукх хьокхача дика ка йоалаш къахьег шоллагIча отделенерча механизатора Энгиноев КIаьзас.

Ялат чуэцача юкъагIа нахаца политически-кхетамеи организаторски болх бе коммунисташи комсомольцаши хьожабаьб совхоза партийни организаце. Царца ба пенсионер П. Галкин, хьехархо З. Цечоев, Б. Саутиев, иштта кхыбараш а.

Беча балха учет тоаяр духьа масса бригаде а расчетни книжкай система йолаяьй. ХIара болхлочо дийнахьа баь болх дIаязбу цу книжка тIа. Пхи ди массаза доал социалистически яхьа итогаш ю, болх дикагIа бераш белгалбоах.

Цхьабакъда, боахама а къахьегамхошта юкъе беча политически организаторскии а балхаца дуккха кхоачамбоацараш а да совхозе. Масала, совхоза керттерча инженера Колпакова яхачох, шоаш лелача 13 комбайнах 2 ремонт янза я, тIехьайийза лелаеча 19 комбайнах 5, цхьацца оатхалаш эшаш хиларах бригадашка дIаяхийта йиш йолаш яц. Ка бола ялат чуэца доладеннача хана да из! Кхыметтел болх беш йола агрегаташ а яц мел эша кхоачамаш долаш. Масала, шоллагIча отделене 3-ча бригадера комбайнер Н. Энгиноев 20-ча июне кхычахьара механизатораш тIакхаччалца болх ца бей сеца латта везаш хилар... эшаш дола дIоагIаш шийта ца хиларах. Сийгаш доаду цхаралаш а доацаш трактораш лелаеш а моттигаш хиннай цу отделене. «СК-3» яхача комбайнаца кха йистош хьекхачул тIехьагIа ханнахьа ча дIа ца даккхар бахьан долаш 3 жатка болх бе йиш йоацаш лаьттар Коригов управляющи волча 3-ча отделене.

№ 6 йолча бригаде продукташ ца хьош 2 ди даькхар болхлошта продукташ лоаттаеш волча Додова, цо фу ду хьажанзар боахама даькъе директора заместитель вола Гуноев а. Болхлошта ханнахьа алапеш дIа ца телаш а моттигаш я. Ка бола ялаташ чуэцара йизза кийчо елга эшшача тайпара даьдац.

Къахьегамхощцара политически организаторски болх лаккхача боарамагIа ца лелабар, бахьан долаш хила тарденнад, керттерча даькъа, уж а уж санна кхыдола а кхоачамбоацараш. КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советои дерригача советски халкъага даьча Кхайкарала а, «Гудермесский» совхоза къахьегамхоша Нохч-ГIалгIайчен беррига къахьегамхошка даьча кхайкарала а гонахьа шерра болх баьбац, бригадашка деша керда газет, журнал доацаш ханаш ух.

Партийни организаци декхарийла я профсоюзни комсомольски организацей балха дукхаIа терко е, из болх бе ховргдола эггара дикагIа бола къахьегамхой бригадашка агитаторалла хьежабе, нахаца беш бола кхетама болх мамогга сихагIа ка бола ялаташ чуийца дахара а хьалхашка латта доккхий декхараш сийленца кхоачашдара а тIаберзабаь бе.

Б. ДИДИГОВ.

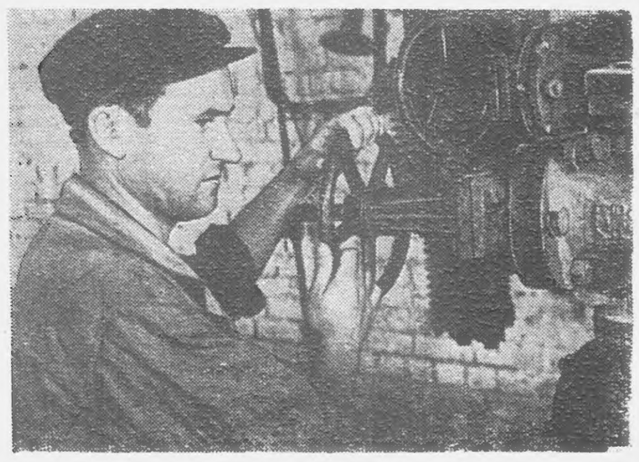

Валови продукци арахецара ялх бетта план 4-гIча июне кхоачашъяьй Грознески крекинг-завода № 21-1 йолча установка коллективо. ХIанз хьатIа хулача июль бетта чотах болх беш я цу коммунистически къахьегама установка коллектив.

Установке шийгара хьокхам гойташ къахьегаш ва оператора помощник Семенихин Александр. Балха воллаше а итт класс яьккха а ваьнна нефтяной институте деша ваха кийчлуш ва из. Установке комсорг ва. Дика лел Семенихина балха гIулакхаш а. ХIара сменах 150—160 процент кхоачашъю цо балха план.

Д. АМАРОВ.

СУРТА ТIА: Семенихин Александр ший балха тIа.

И. Плиева сурт.

Мукх дIабалара план тIехкхоачашъяьй

Ялат чуэцара балхаш чIоагIа сихденнад «Надтеречный» совхоза кхоалагIча отделене. Мукх хьекха а аьрда а баьннаб. 1044,5 тонн мукх элеваторе дIабеннаб.

Геттара дикача сортах дола «Безостая» яха кIа кхаьча даьнна а йоккхий участкаш я. КIа арда доладеннача хьалхарча деношка кхашкара хьахозараш хоза кхааш да. 19-ча июне «СК-3» комбайнаца 23 гектара тIара кIа арда а аьрда 42,72 тонн кIа даькхар комбайнера Одиняев Дмитреи цун новкъоста Шабалдин Юреи. Дийнахьара норма 256 процент кхоачашйир цу агрегато. Дийнахьара задани 192 процент кхоачаш а еш, 23 гектар арда а аьрда 46,7 тонн кIа даькхар «РСМ-8» яхача комбайнаца болх беча комбайнера Яшуркаева Арипа. Цу дийнахьа балхах иштта дика ка яьлар «СК-3» яхача комбайна тIарча Тягнирядно Иванеи цун помощника Меденцев Василеи а, 18 гектар арда а аьрда 19 тонн кIа даькхад цар.

22 гектара тIара 46,4 тонн кIа даькхар цу дийнахьа комбайнера Элешканева Шамсуден трактористе Плотников Николаеи агрегато а.

Алхха цу цхьан дийнахьа хьатта хьатIадера 328,4 тонн геттара дика кIа, паччахьалкхенна дIаделар 167 тонн.

Аьрда кIа сихагIа хьатташка хьатIакхахьараи элеваторе дIакхахьараи шерра социалистически яхь яьржай совнархоза УДП № 4 йолча гаража шоферашта юкъе. Элеваторе кIа дIадахьара даькъе 19-ча июне къаьстта дика ка яьлар «ГАЗ-96» яхача автомашина тIарча шофера коммуниста Георгий Маслова. 35 километр гаьнарча Артемовски элеваторе ворхIазза вахар из цу дийнахьа, ший ден норма кхозза совгIа тIехкхоачаш а еш. Комбайнагара хьатта кIа хьада 16-зза элеваторе кIа йийца цкъаи вахар шофер Даурбеков Салангири, хIаьта шофер Чекашкин Владимир — 18-зза хьаттеш цкъа элеваторе.

Паччахьалкхенна мукх дIабалара план тIехкхоачашъяьй «Надтеречный» совхоза кхоалагIча отделенерча къахьегамхоша. ХIанз чуийна кIа оардаш а паччахьалкхенна дIалуш а боахк уж.

А. ТИЩЕНКО.

Тхьамка пайдане культура я

Диъ шу хьалха тхьамка дIаде болабелар Шаьла района «Джалка» яхача совхоза йиълагIча отделенера къахьегамхой. 10 шера тхьамка леладеча къахьегаш хинна Тасаева Хазу керте эттар цу балха. Цо из болх бе Iомабир кхыбола къахьегамхой а, царех ба Межидова Зара, Булаева Макка, Довтхаджиева Куржан.

Укх шера 80 гектара тIа дIадийнад бригадо тхьамка. ХIара гектара тIара 12 центнер тхьамкий лордаш яха дош деннад бригада членаша. Бригаде хьалха латт Тасаева Хазу кулгалдеш йола звено. Тхъо саг чувоагIача цу звенос лелаеш я тхьамки тхъо гектар. Цхьатарра дика тIадаьннад звеной тхьамка. Тешшаме ала йиш я хIара гектара тIара 15 центнер гхьамка листаш цу звенос йоахаргья, аьнна. Иштта дика хьувкъаргдолаш да Межидова Зарий звеной тхьамка а.

Чуийнна тхьамкана оасар деш ба укх деношка бригада къахьегамхой. Цу балха тIехь къаьстта дика ка йоал звеньевой шоай а болхлой М. Булаева, Ж. Тасуева, А. Сабирова, иштта кхычар а.

Совхоза экономикана пайдане культура я тхьамка.

Б. ЗАНГАЕВ.

РОСТОВСКИ ОБЛАСТЬ. Областа къулбехьарча районашкара колхозаши совхозаши гурахьа бийна мукх кхаьч-кхаьчачара хьакха йолаеннай. Ялат хьокхаш 5 жаткеи хьалъэцаш 2 комбайни хургъя Сальски района Орджоникидзе цIерахча юртбоахама артелерча Социалистически Къахьегама Турпала Беседин Василе цхьоалагIча комплексни бригада участке.

ТолашагIа йолча бригада механизатораша дош деннад 1087 гектара тIара ка бола ялат 6—7 дийнахьа хьекха Iодилла, аьнна.

СУРТА ТIА: В. Беседина бригада участке хьокхаш латта мукх.

В. Турбина сурт.

ТАСС фотохроника.

СЕРДАЛО

2-гIа оагI. 24 июнь, 1962 шу.

...Къахьегамца, къахьегамца, алхха миллионий къахьегамца!

Укх шера май бетта «Коммунистически къахьегама предприяти» яха цIи яьккхай Грозненски нефтемаслозаводо. Цу предприяте коллектива болх, вахар дувцаш йола материалаш кепа тох оаха тахан укх оагIо тIа.

КОММУНИСТАШ АВАНГАРДЕ БА

Кердадар, къахьегама овсарле лакхъергьяр эггара хьалха дIадоладераш коммунисташ ба Грозненски нефтемаслозаводе.

Школера дийша воаллашехьа а 1939-ча шера вера заводе балха коммунист Николай Шаламов. № 16 йола установка болх бе йолаеннача дийнахьа денз цу установка тIа болх бу цо. Къахьегам дукха безарца балха говзал лакх а яь цу установка начальник хиннав цунах. Технологически процесс тоаеш йола 200 совгIа предложени еннай цо. Къаьстта дукха къахьег Николай Ивановича къона болхлой кхетамца кхебеш. Ше цига болх беча юкъагIа духхьала ше хьеха а хьехаш бIаь совгIа саг Iомаваьв цо чIоагIа чоалхане технологически процессаш лелае.

Цу установкера берригa коммунисташ эггара лоархIамегIарча участкашка ба. Установка эггара чоалханерча отделене болх беш ва цигарча цехови парторганизаце секретарь Н. Дзебашвили. Къахьегам дукха безаш, наха эшардезар дика довзаш хиларах хержав из коммунисташа шоай секретаралла а.

18 шерал дукхагIа ха я боккхагIа бола операторашкоммунисташ Г. Демченко, С. Стариков, Е. Востриков, А. Кулаткин, Е. Антонова № 17 йолча установке болх беш бола. Цар кулгалдеш йола сменаш балха хьалха латт, шоаш тIаийца декхараш массаза а сийленца кхоачашду цар. Цехови партийни организаце чIоаттIа творчески болх лелабар бахьан долаш заводе эггара хьалхарчарца коммунистически къахьегама коллектив яха цIи яьккхар цу установка коллективо. Лоаццача хана планах лаьрхIа хиннначул 90 процент дукхагIа лакхйир цига къахьегама овсарле, дикка лохдир продукце тоннага шийга дIадодар.

Установка коллективаца цхьаккха саг вац дешаш воацаш. Цу гIулакха хьоккхам телараш а коммунисташ ба. Масала, ремесленни училищера вера установке балха А. Кулаткин. ХьалхагIа сайрийнара школен цул тIехьагIа сайрийнара техникуми толамца дийша чакхъяьккхар цо. Цунгара хьоккхам а йица, цун бригада беррига членаш а дешаш ба. Цу установкера механик Ю. Скобельцын лакхара образовани йолаш ва, хIаьта а заочно аспирантуре дешаш ва из.

Арахеца еррига продукци тIехдика хилийтара яхь заводе дIайолайир коммуниста, СССР Лакхехьарча Совета депутата В. Шелубцова. Ший бригадаца цо дIадоладир чIоагIа пайдана дола керда гIулакх — дикал-вол тахка продукци лабораторе а ца кхухьаш, уж тохкамаш установкашка операторашa долда, аьнна. Из гIулакх бахьан долаш сахьата итти дийнахь-бус 240-ен анализ е ца езаш мукъайоал завода лаборатори. Цигара мукъабаьнна нах дуккха а пайданагIа хургдолча кхыча балхаш тIа хьожабе йиш хул. Цул совнагIа установкашкарча операторий говзал а лакхлу, лаборанта говзал а тIакхет царна. Стационарни хьалех а доацаш, установкашка балхаш де торо хулийта лабораторни приборaш хьаяра декхар хьалхашка оттаду приборaш еча промышленностана хьалхашка В. Шелубцова инициативо.

Дукха пайдане балхаш ду завода управленерча коммунисташа-инженераша. Производства технологи тоаеш йола итташ предложенеш еннай завода керттерча инженера Станислав Иванович Степуро. Мехкдаьттана переработка яра процесс тоаяра авторaш шоаш хилар бакъдеш дола тешалаш долаш ба коммунисташ Квашнин, Павлов, Свинцов, Шалатов, Степуро, иштта кхыбараш а.

Коммунистически къахьегама яьржача яхье дуккха пайдане хIамаш карагIдаьлар № 40 йолча установка коммунисташта. Установка йолаялийта кийчъеш яр. Оборудовани а технологически процесс а хьалхагIа вай мехка ца йовзаш, керда яр. Дуккха коммунисташи парте боацараши вIашагIа а теха, из производство караерзаяреи паччахьалкхен план кхоачашъяреи дешашта дагаяьлар партбюро.

Цу хана керттердар эггара дикагIа йола кадраш цига балха дIанийсъяр дар. Установкашкарча коммунисташкеи болхлошкеи царех цхьабараш жердача производстве хьехаш кхайкарал дир партбюрос. Цу кхайкарала эггара хьалха жоп а денна, кердача производстве балха баьхкар коммунисташ Мертвицев, Богданов, Горьковой, Шакарян, Волошин, иштта кхыбараш. Царгара хьоккхам а йица, иштта цига балха баьхкар парте боаца новкъостий Шевякин, Шинянов, Должиков — верригаш а ткъаьх саг. Иштта 50 саг кагирхой а баьхкар.

Коммунисташка хьалхле а йолаш хьийга къа маьхала даьлар: производство караерзайир, план дуккха тIехкхоачаш а еш, беттагара-беттага геттара дика парафин дIакхоач паччахьалкхенга.

ХIанз укх сахьате семилетка ханал хьалха кхоачашъяра тIайнийрзза къахьегаш я завода еррига коллектив. Коммунистически къахьегама предприяти, аьнна, заводах цIи тиллара эггара дикагIа дола жоп из хургда. Из сийлахь декхар кхоачашдара яьржача йоккхача яхье авангарде латт заводера коммунисташ.

В. ЗАХАРЧЕНКО,
завода партбюро секретарь.

Сийленца лелаергья яьккха цIи

Укх шера, май бетта «Коммунистически къахьегама коллектив» яха сийлен цIи яьккхай тха завода коллективо.

Халача балхашта автоматизации механизации яра даьккъе укх тIехьарча хана заводе даь хIамаш дукха да. Алхха цхьан 1961-ча шера дикка къахьегама овсарле лакх а еш, хала балхаш аттача а доахаш дола дуккхача лоархIамера 37 гIулакх чакхдаьккхар заводе. Уж гIулакхаш бахьан долаш 9—10 процент лакхъелар къахьегама овсарле.

Даиман творчески болх беш я завода коллектив. 1961-ча шера балха юкъейоалаьча 471 рационализаторски предложене 173,7 эзар сом пайда белар. Кхы а дукхагIа пайда баргбола предложенеш тел рационализатораша укх шера.

Соахка 14 рационализаторски предложени еннаяр воккхагIа волча мастера С. Мусоянца. Царех балха юкъейнхьача 9 предложене 3.263 сом пайда белар. Иштта 2.307 сом пайда белар слесара А. Гильдибаева еннача 11 предложене а.

Укх шера къаьстта дукха а пайдане а рационализаторски предложенеш тел № 40 йолча установка начальника Ю. Гилядова, механика Е. Баранова, слесара А. Гильдибаева, № 18 йолча установка слесара Б. Гусарова, № 54 йолча установка воккхагIа волча оператора А. Кульгукова, инженераша А. Прокопенко, В. Меньшиковас, иштта кхычар а. Масала, Гилядовеи Барановеи енна предложени балха юкъеяхьарах 5.780 сомн В. Меньшиковас енна предложени балха юкъеяхьарах 530 сомн пайда боал.

Цхьа дезал санна барт тайна, коммунистически къахьегаш а яхаш а йолча тха йоккхача коллектива уйла цаI я: ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъелга, коммунизма материально-технически база хьалъеча дизза шийгара доагIа дакъа лоацилга.

К. КВАШНИН,
завода директор.

Кагирхоша болх а бу деша а деш

Кхоачамбоацарашца къовсам лоаттабара, кердача, прогрессивни долчоа никъ сийрдабахара Iалаьмате боккха лоархIам болаш ба Москверча, Киеверча, Ленинградерча, иштта кхыча городашкарча предприятей комсомольцашеи кагирхошеи дIа а болабаь, беррига мехкарча кагирхоша хьаллаьца «комсомольски прожектор» яха болам.

Грознерча кхыча предприятешка санна, тха заводе а вIашагIъеллай «комсомольски прожектора» штаб. Цу штаба начальник ва Коржов.

Керттерча даькъа мехкдаьтта продукташ зехьа ца йойтара тIехьа, рузкъан кхом ца бара духьал, къахьегама а технологически а дисциплина чIоагIъяра, производстверча торонех мамогга дикагIа пайда эцара тIехьа лоаттабеча къовсам тIаберзабаь ба «комсомольски прожектора» штаба болх.

Заводе болх беш 194 комсомолец ва. Цар хьинаре дакъа лоац технически прогрессе. 169 рационализаторски предложений еннай укх шера комсомольцашеи кагирхошеи. ДикагIа болча комсомольций - рационализаторий цIераш еррига заводе а дика йовзаш я. Ужаш ба Канелин Альберт, № 16 йолча установка оператор Рухлин Владимир, Казадубов Анатолий, иштта дуккха кхыбараш а.

Хадданза шоай кхетам лакхбеш, цхьаццанахьа дешаш ба беррига комсомольцаши кагирхойи. Цхьабараш институташка дешаш ба, шоллагIбараш—болх беш болча кагирхоша дешача школашка, техникумашка, политически дешара сете.

Коммунистически къахьегама завод яха цIи яккхара дика дакъа лаьцар заводерча комсомольцашеи кагирхошеи.

ЧУДНЕНКО,
завода ВЛКСМ комитета секретарь.

Дика коллектив я Гилядов керте вола № 40 йолча установка коллектив. Бетт-бетта парафин даккхара план тIехкхоачашъю цо.

СУРТА ТIА: № 40 йолча установка воккхагIа вола оператор Горьковой керте вола бригада (аьттехьара аьрдехьа) Шаипов, Горьковой, Гильдибаев, Кондраков, Копленко, Девкин.

И. ПЛИЕВА сурт.

Болх а бе даха а даха коммунистически хьисапе

Москва - Сортировочни депо коллективо дIаболабаь коммунистически болам берригача мехка гIолла хьаллаьцача хана тха бригада коллективо а хьадда декхараш тIаийцар коммунистически болх бе а даха а. Оаха дош делар лаккха овсарле йолаш болх бе, рационализатораш хила, тIехдика мара продукци ара ца хеца.

Тха бригадаца пхи саг ва, царех кхоъ: оператор А. Тюрин, оператора помощник А. Антонов, слесарь Б. Елизаров шоай дешар лакхдеш ба. Дешара шу толамца чакх а даькхха 8-ча классе дIачубаьннаб Тюрини Елизарови, хIаьта Антонова 10 класс чакхъяьккхай.

Балхах мукъадаьннача хана вIашагIа а детталуш театре, кино, музее ух тхо. ЦIагIа а ара а чIоагIа эздел леладу массане а. Орджоникидзе цIерахча стадионе футболах ловзар долча хана цига порядок хилийтара гIо деш ба Тюрини Елизарови.

1961-ча шера май бетта технически училищера вера тха установке болх бе А. Антонов. Юхьанца харцахьара гIулакхаш хоалора тхона цунгара, къахьегама дисциплина цо телхаеш а моттигаш нийслора. Цунах лерттIа болхло хуле тамаш я аьнна, хетаделар установке. Тха смена коллективо Антонов шийца хьа а йица, из нийсача новкъа ваккха, цунна новкъостал де лаьрхIар. Дукха ха ялалехьа ший декхараш дизза кхоачаш а деш, кхычар а цунгара хьоккхам эца а мегаргболаш дика болхло хилар цунах. Ер кхоалагIа бутт ба коммунистически къахьегама ударник яха цIи Антонова яьккха.

Лабораторе а ца ухаш, цхьацца анализаш оахош тхоай установке а еш, тIехдика мара продукци ара ца хецара инициатива дIайолайир тха бригада коллективо. Тхоай сменацара моллагIа а новкъост отпуске ваха а моллагIа кхы бахьан этта а тIера ваьлча, кхы саг а ца вехаш, цунна боагIа болх а смена коллективо ше бу.

Иштта уж хIамаш бахьан долаш заводе эггара хьалха тха бригадо яьккхар коммунистически къахьегама коллективо яха сий дола цIи.

В. ШЕЛУБЦОВ,
завода воккхагIа вола оператор, СССР Лакхехьарча Совета депутат.

БОККХАГIБАРИЙ ОПЫТ — КАГЕГIБАРАШТА

Цхьа шу совгIа ха мара яц № 40 йолча установка коллектив вIашагIкхийтта. Массехк шера денз завода кхыча установкашка болх беш хиннаб укхазара 30 процент нах. Парафин даккхара балхаш Iомаде ново-куйбышевски заводе практике ваха хиннав установкера 16 саг. Царех дукхагIбараш боккхагIа бола операторaши операторaши бар.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацей кулгалхошца дагаволаш бригадаш вIашагI а ехка, шоай болх дика ховргдолаш технологаш кийчбе лаьрхIар установка начальника нов. Гилядова. Технически училище йисте а яьккха, духхьашха заводе балха баьхкача къонача болхлошта занятеш вIашагIъехкар. Царна творчески кулгалдеш вар нов. Гилядови установка механик нов. Баранови.

Тхона, боккхагIа болча операторaшта, хьалхашка оттадир болх къонача болхлошта практически Iомабара а, шо-шоай моттигашка уж дIанийсбара а декхар. Денна, ши-ший бригадаца уж балхаш деш хьабаьхкача боккхагIа болча операторaша установка болх бе йолаялийтара дика кийчйир бригадаш. ЧIоагIа начъадаьлар практически а теоретически а занятешка даь балхаш. Парафин даккха болабелар технологаш.

Соахка 7-ча ноябре установка болх бе йолаеннначул тIехьагIа а занятеш болх беш яр. Цудухьа лоаццача хана шоай теоретически а творчески а говзалаш лакхйир технологаша. Из бахьан долаш боккхагIа вола оператор хувцаш болх бе хьожавир са бригадера нов. Шинянов, операторалла хьожабир новкъостий Медведев, Саламатин, иштта кхыбараш.

Установка коллектив завода общественни вахаре дизза дакъа лоацаш я. Укхазара 17 саг ва завода художественни самодеятельносте дакъа лоацаш. ХIаьта барт-цхьоагIо йолча тха коллективо массаза 115—120 процент кхоачашъю производства план. Рационализаторски предложеней балха кокъеккхувлара а дизза дакъа лоац установка коллективо. ДикагIа бола рационализатораш ба новкъостий Гилядов, Баранов, воккхагIа вола оператор Косолапов, кхыбараш.

ВОЛОШИН,
установка воккхагIа вола оператор.

Коммунистически къахьегама цIи лелаеш я Слободской Леонид керте вола литейно-крепитела установка. Цу установка коллективо арахецаш я юртбоахама культураш дикагIа легIайоахкийта НРВ яха молхаш а.

СУРТА ТIА: НРВ вещества продукцена анализ еш боахк (аьттехьара аьрдехьа) оператор Г. Козленкон оператора помощник Р. Агасарьянн.

И. ПЛИЕВА сурт.

ДИКА КЪАХЬЕГАШ, ПАРГIАТА САЛОIАШ

Коммунистически партеи Советски правительствеи деш мел дар советски сага духьа, из кхы а дукхагIа паргIата ваккхар духьа деш да. Предприятешкарча, совхозашкарча, колхозашкарча къахьегамхоша дика салоIилга вIаштIехьдаккхара дика йоаккхо ю вайцита партеи правительствеи.

Дика къахьегарал совнагIа, иштта дика паргIата са а лоI укх шера май бетта «Коммунистически къахьегама предприяти» яха цIи яьккхача Грозненски нефтемаслозавода къахьегамхоша. Болх болабалалехьа вахте хьавена болхло саготде дезаш хилац, установкашка Ше уголокаш я. Цига массаза а деша керда газет, журнал, дика книжка хул. Хьаштдолчоа ловза шахматаш, шашкаш, домино. Геттара дика кийчъяь я № 16 йолча, литейни крепитела, ремонта участка установкера ЦIе уголокаш.

Кулгалдеча балхаш тIа новкъостий а хул болхлошца цхьана футболах, теннисах ловзаш. Делкъийна перерыв хиннача хана волейболах ловзаш хул № 17 йолча установка начальник Басин, керттерча инженера заместитель Павлов, литейни крепитела установка начальник Слободской, энергоучастка начальник Курноскин, иштта кхыбараш. Балхаш дика деши коммунистически къахьегама цIераш яьхан ба уж беррига новкъостий.

Болх чакхбаьнначул тIехьагIа шахматех ловзаш багIаш гу № 17 йолча установка механик Скобельцыни литейни крепитела установка механик Пальчикови. Шахматех ше дика лайза ца Iеш, кхыбараш а Iомабеш ва № 40 йолча установка начальника заместитель Варновский.

Республике хьалхле яккхара йолча яхье а дика ка а йоалаш ловзаш я тха волейбольни команда. Цу команда беррига доакъашхой коммунистически къахьегама ударникаш ба, бетт-бетта тIехкхоачашъю цар массане а производственни планаш. Цу команда капитан—керттерча инженера заместитель дика рационализатор ва. Боккха пайда боалаш йола дуккха рационализаторски предложенеш я цо тийнна.

Дика салаIа ховш ба тха заводера кхалнах а. Тха заводерча баскетболиоткаша республике хьалхара моттиг яьккхай.

Дукха лекторaш-общественникаш ба заводе. Беррига болхлошта чIоагIа еза а луш, дика лекцеш йийшай укх шера производственни отдела начальника Леонидова, литейни крепитела установка начальника Слободске, № 16 йолча установка механика Акименко, иштта кхы дуккханеша а.

Геттара дика вIаштIехьбаьккхаб заводе художественни самодеятельноста болх. Репетицешка а ухаш, концерташ увттадеча хьинаре дакъа лоацаш 30 совгIа саг ва завода болхлоех. Къаьстта белгалбаьннаб цига КИП приборист Шипулин, лаборантка Смирнова, ВЛКСМ комитета секретарь Чудненко, парафинови производства ремонтни участка слесарь Кодзоев, иштта дуккха кхыбараш а.

ВIашагIа а кхийте цхьана театре ахара гIулакх а дика вIаштIехьдаьккхад профсоюзни, партийни, комсомольски организацеша. Цкъа ца бахараш шоллагIа а болхаш, лоадама хIама па эшаш беррига болхлой а хиннаб Грознерча, Куйбышеверча, Къилбаседа-ХIирий республикерча, Краснодарерча артистий гастролашка. Искусства дуккха дика произведенеш яйнай царна цига.

1961-чеи 1962-чеи шерашка Iаьржа форда йисте салоIаш хиннав заводера 232 саг. Безам болча нахах нагахьа саг висавац ший отпусках Iаьржача форда йисте салаIа ваха путевка ца кхоачаш.

Завода эггара хьалхара коммунистически къахьегама ударникаш Гильдибаев, Меркулов, Федотова, иштта кхыбараш а Советски Союза эггара дикагIа йолча моттигашка салоIаш хиннаб, хIаьта № 40 йолча установка воккхагIа волча оператора А. Волошина совгIата Чехословаке ваха путевка еннай, иштта облсовпрофо доазол дехьа яха путевка еннай № 18 йолча установка оператора помощника Василихинайна.

Иштта коммунистически хьисапе болх беш а, яхаш а, салоIаш а я барт тайна коллектив.

В. СИДЕЛЬНИКОВ,
профсоюза заводской комитета председателя заместитель.

ЛАКХА КОММУНИСТИЧЕСКИ САКХЕТАМ БОЛАШ, КЪАХЬЕГАМ ДУКХА БЕЗАШ, ДИСЦИПЛИНА ЙОЛАШ, ОБЩЕСТВА ХЬАШТАШТА МУТIАХЬА ВОЛАШ ХИЛАР — КОММУНИСТИЧЕСКИ ОБЩЕСТВЕРЧА САГАХ ДIАЯЛА ЙИШ ЙОАЦА ОАМАЛАШ Я.

(СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ПРОГРАММА ТIАРА).

Доккхий балхаш да маслозавода конструкторски бюро коллектива хьалхашка латтараш. Завод капитальни ремонта кийчлуш я, хIаьта цу гIулакха сихха кийчъе еза технически документаце чертежаш. Чуийнна из болх беш боахк хIанз конструкторaш.

СУРТА ТIА: (аьттехьара аьрдехьа) инженер - технолог В. Кабишева, конструкторски бюро начальника заместитель З. Македонова, боккхагIа бола инженераш П. Преснякови, М. Тамазован.

И. ПЛИЕВА сурт.

ТЕХНИЧЕСКИ ПРОГРЕССА — ДУКХАГIА ТЕРКО

КПСС кердача Программо вайна хьалхашка оттадаь керттера экономически декхар — коммунизма материально-технически база хьалъелга — толамца кхоачашдаро тIагIертта дIадех технически прогресса даиман йоакхо елга, къахьегама процессашта комплексни механизации автоматизаци елга, къахьегама овсарле цIаккха ца хиннача боарамашка дIакхоачаеш лакхъелга.

Еррига воай техника эргайоаккхилга, халкъа боахама массе дакъа кердача техникаца дизза Iалащделга — иштта да укх гарггарча ткъаь шера вайна хьалхашка латта декхар, хIаьта цу технически прогрессе керттерча лоархIаме хила езар вай езайоккха промышленность а я.

Мехка доагора баланса боккхача лоархIаме да мехкдаьтта, газ, мехкдаьтта продукташ. Цудухьа доаккхаш дола мехкдаьтта 4,7—4,8-зеи мехкдаьтта газ — 14,4—15,2-ззеи алсамдала деза ткъаь шера. Доагора нийша ца Iеш, тIехь-тIехьа дукхагIа химически синтеза бедал хургьа мехкдаьттахи газахи.

1961-ча шера заводе болх бе йолаелар парафин доаккхаш йола керда установка. Цига селективни растворителий новкъосталца кердача тайпара доаккх геттара дика парафин. ХIанз укх сахьате парафинови производства шоллагIа очередь хьальеш латт. Из хIанзарчул шозза дукхагIа низ болаш хургьа. 1963-ча шера йистеяккха лерхI из. Семилетка чакхйоаллача хана йоккха ши установка кхы а хьалъергьа.

Цу тайппара, машинашта хьекха даьттаеш парафини деш йола йоккха предприяти хургьа нефтемаслозаводах. Халкъа боахама Iалаьмате боккха лоархIам болаш парафин долга кхета а деш, дукха терко тIайохийт уж установкаш ханнаьа хьалъяь яхараи болх бе йолаялийтари.

Цхьаццайолча технологически процессашта йизза автоматизаци елга цунца Iалаш а деш, тайп-тайпарча технологически узлаша шерра автоматизаци еш я завода установкашка. Новкъосталенна йолча участкашкара (лаборатори, товарий-бедала участок, иштта кхыяраш) нах мукъабалийтара геттара боккхача лоархIамера да бедала, полуфабрикатий, кийчача продукце дикал-вол установке йоллашехьа а къоастае йиш хургIолаш автоматизаци елга. Цу даькъе а дуккха хIамаш даьд заводе. Масала, № 16 йолча установке продукце бос хьахьокхаш прибор я, бедали растворители вIашагIъэяьчул тIехьагIа цар овхар хьахьокхаш прибор я № 17 йолча установке, хьаяьккхача продуктах маза хилар ца хилар хьахьокхаш прибор я № 19 йолча установке, иштта кхыдараш а. Бустамаш дахареи резервуаршта переключени яреи балхаш гаьннарча диспетчерски пунктера автоматически дара эша гIулакхаш кийчдеш латт заводе.

Уж гIулакхаш кхы а дукхагIа хургда рационализаторийн изобретателийн болам шербаларца, керда техникеи толашагIа йола технологиш дукхагIа юкъеозарца, технически прогрессана, Iилманнеи техникаи карагIдаьннараш Iомадара хьинарегIа тIадерзарца, коммунистически къахьегама ударник, цех, установка, предприяти яха цIераш яхара чIоагIагIа къахьегарца.

Тешшаме вай толам баргбола, сихагIа вай коммунизмага дугаргдола никъ технически прогрессана тIакхувш хулга.

И. АРУТЮНОВ,
завода керттерча инженера заместитель.

ТХА ШЕФСКИ НОВКЪОСТАЛ

Коммунистически къахьегама завод яха сийлен цIи а яьккха, план кхоачашъеш йоаллача Грозненски нефтемаслозавода коллективо хадданза шефски новкъостал лоаттаду № 10 йолча детдомана, № 35 йолча школана, Урус-Мартана района «Красноармейский» яхача совхоза.

Детдоме концерташ увттаде ихаб художественни самодеятельноста доакъашхой, цигарча берашта пионерски лагере баха 25 путевка хьожаяьй заводской комитето, езача хана совгIаташ тийннад.

Заводо ший низаца дуккхача маьхера ремонт яьй № 35 йолча школе, дуккха тайп-тайпара мебель кийчъяьй, берашта ловза моттигаш яьй, зурма, фата, шахматаш, шашкаш, волейбол, иштта кхыйола хIамаш еннай. Школа пишкашка а водопроводеи канализацен системага а хьежаргволаш къаьстта слесарь белгалваьв.

Доккха новкъостал ду завода коллективо «Красноармейский» совхоза а. Хьокхамий доскаш кийчъяьй, 4 волокуша яьй, художественни самодеятельносто уха а ухаш концерташ увттаду.

Парторганизаце секретарь В. П. Захарченко, завода директора заместитель А. Ф. Кобцев каст - каста хул № 10 йолча детдоме, № 135 йолча школе, «Красноармейский» совхозе.

И. ЛАЩЕВ,
строительни участка мастер.

ЮРТА БОАХАМА ГIО А ДЕШ

КПСС Нохч-ГIалгIай обкомои совнархозои тха коллективана тIадиллар юртбоахама культураш дегIайоагIилга геттара сихдеш йола НРВ яха молхаш арахецилга вIаштIехьдаккха, аьнна. Культурай хьувкъам 10—30 процент сов а боаккхаш, уж молхаш - юрта боахама Iалаьмате боккхача лоархIаме хилар кхета а даь, лаьрххIа цу гIулакха керда установка хьал а яь, лоаццача хана вIаштIехьдаьккхар оаха НРВ яха молхаш арахецилга. Заводе совъювлаш дIакхувсаш хиннача хIамаех хьаеш я уж.

ЧIоагIа хамбе а безаш, дика беркат даьлар уж молхаш хьаяра балха установка начальник волча Слободскегара, тохкам беча лабораторе коллективагара, установка операторашкара Б. Слюсаревгара, Г. Козленкогара, иштта кхычаргара а. НРВ хьаяра процесс сихха Iома а яь, апрель бутт чакхбоаллаш молхай хьалхара парти арахийцар. ХIара гектара 100—300 грамм мара ца эшаш йола НРВ май бутт чакхбоаллаш 15 тонн хьайир коллективо.

НРВ арахецара процесс тIа-тIа тоаеш латт, уж дуккха арахеца кийчо еш я установка. Цхьабакъда, цхьаьккха хIама дагадоал завода коллективана — май бетта арахийца пхийтте а тонн, колхозашкеи совхозашкеи дIа а ца хьош, хIанз а-заводе латт, хIаьта уж молхаш тоха еза ха тIехьайоалаш латт. НРВ сихагIа-республика кхашка дIахьолга вIаштIехьдаккха деза.

А. ЛЕОНИДОВ,
завода производственни отдела начальник.

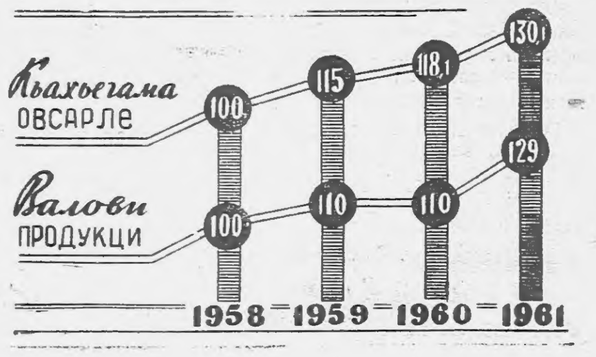

Дика къахьегаш ба Сунженски района Кирова цІерахча юртбоахама артела № 2 йолча котамаш кхееча цеха болхлой Гурина Мариян Ладыкина Антонинен (аьрдехьараяр).

Укх шера 15650 кІориг хьалкхее аьнна шоаш денна дош сийленца кхоачашду толашагІа болча оалхазараш леладераша.

Шера йола фуаш дІадалара план 1 июнь тІакхоачаш кхоачашъяьй оалхазарий цехо.

С. ХАКИЕВА
сурти тексти.

ДІАЕННАЙ ТІЕХХЬАРА ЭКЗАМЕН

Укх деношка Грознерча № 6 йолча сайрийнарча кагирхой школа 10-ча классашкара дешархой тІеххьара экзамен дІаенна баьннаб.

Кхувш йоагІача тІехьенна лакхарча боараме образовани яларан кхетамца кхеяран Коммунистически партеи Советски правительстван мел эшар ІалаШ а даь паргІато яларах вІаштІехьдаьннад дешархой 1961—1962 дешара шу дика чакхдаккха. Цхьабакъда, дешара шу дика чакхдаккхара чІоагІа къахьега дийзад цар укх шера. Цу гІулакха чІоагІа къахьийгад хьехархоша а.

Дешара шу дІадоладенначе хана денз парте халкъа образоване болхлошта хьалхашка оттадаь сийлен декхараш лоархІаме долга а ховш, еррига уйла тІаяхийта къахьийгад школа хьехархоша дешархошта кхетам дика балара. Юхьанца денз школерча тайп-тайпарча классащцарча дешархоша дика дешаргдолаш болх вІаштІехьбаькхар цар. ХІара хьехархочо шоаш хьеха предмет кхетадергдолча тайпара хьехаш, дешара программа кхоачашъяра тІехь чІоаггІа къахьегаш хьабаьхкаб. Цу гІулакхо чІоагІа новкъостал даьд дешархой дешарах дика кхетара, цунах боаггІача тайпара пайда эцара. Цудухьа дешара шу сийленца чакхдаккха вІаштІехьдаьннад.

Къаьстта хьехара болх дика лелабаьб школе литература хьехача Петросянц Анна Артемовнас, истори хьехача хьехархочо Венславске Ефим Генриховича, физика хьехача Гордиенко Алла Зотовнас, иштта кхыбараша а.

Дешара шу чакхдаккхара мел эшаш хинна хІама дика Іалашдаьдар школа кулгалхоша.

№ 6 йолча сайрийнарча кагирхой школе дешаш мел хиннараш Грознерча тайп-тайнарча предприятешка, организацешка балхашка бола кагирхойн мехкарийн бар. Производстве шоашта хьалхашка латта социалистически декхараш паччахьалкхен плани тІехкхоачашъеш хьабоагІа царех дуккха бараш.

Иштта дика болх бе а хІара экзамен дикеи тІехдикеи дІаяла а вІаштІехьдаьлар Грознерча химически заводе № 7 йолча цехе аппаратчикалла болх беш волча Половинка Бориса, Грознерча строительно-монтажни управлене «Кавэлектромонтаж» тресте электромонтералла болх беш волча Комаров Николая, строительства механизаци яра управлене слесара Лопатина Владимира, КПП болхлой Гавриш Вадима, Умхаев ЯрагІе, иштта кхы дуккха барий а.

Юхьанца денз хьехархоша хьийха материал дика кхетаеш, дисциплина дика йолаш, консультацешка ухаш, шоайла дІаюха новкъостал дарах вІаштІехьдаьннад цар массане а дешара шу дика чакхдаккха. Цар массанеша укх шера лакхерча вузашка деша баха лаьрхІад. Цу гІулакха юкъера школа йистеяькхача кагирхоштеи мехкараштеи сийрдача кхоанен никъ хьабийлаб вай мехка.

ДІахо дешара аьттув балба шун, новкъостий!

Т. УЖАХОВА.

ТАКСЕ ЧУ РАДИОТЕЛЕФОНАШ ОТТАЯЬИ

Дукха ха йоаццаш Грознерча таксомоторни паркерча легковой автомашинашка радиотелефонаш оттаяьй. Цу гІулакхо дикка аттача боаккх болх, культура лакхъю, хІаьта дуккха дукхагІа паччахьалкхенна пайда а лу. Радиотелефон чуйиллача машина шофераца массайолча хана паркерча диспетчера бувзам лелабе вІаштІехьдоал. Геттара атта да хІанз из гІулакх юкъедоаладар бахьан долаш пассажиращта а.

А. САРАЛАПОВ.

1962-ча шера 20-ча июне паччахьалкхенга хьайбай продукташ йохкара

СВОДКА

(1962-ча шера хьалхарча ах шера план, процентаща)

Производственни управленейн цар районийн цІераш	Дулх	Шура	Фуаш	Тха
Наурски управлени	**111**	**88**	**84**	**85**
Надтеречни	212	84	143	78
Наурски	99	82	73	79
Шелковской	82	97	88	89
Сунженски управлени	**74**	**92**	**94**	**50**
Первомайски	99,2	106	82	54
Сунженски	74	87	100,1	66
г. МагІалбика	70	93	65	15
Наьсарен	67	114	101	135
Гудермесски управлени	**72**	**78**	**61**	**80**
Курчалой	117	84	80	102
Ножай-Юрта	79	66	114	64
Ведана	69	63	116	60
Шаьла	62	77	40	67
Гудермесски	61	83	52	108
Грозненски управлени	**55**	**73**	**73**	**49**
Ачхой-Мартана	84	82	92	17
Советски	79	79	134	77
Урус-Мартана	53	64	60	57
Грозненски	49	75	70	52
гор. Грозный	87	58	—	—

Дулх, шура, фуаш, тха даккхара а паччахьалкхенга дохкара а хьакъехьа тІаийца декхараш планаш кхоачашъяра баьча балха итогаш ю хІанз укх сахьате республика хьайбаш леладеча фермай къахьегамхоша.

Соахка укх хана яьхачул дукхагІа шейола тайпа хьайбай продукташ яьхай республика колхозашеи совхозашеи, хІаьта паччахьалкхенга дукхагІа йохка а ехкай.

КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советеи кхайкарала жоп а луш Наурски производственци управлене боахамаша паччахьалкхенга дулх дохкара ах шера план ханал хьалха кхоачашъяьй. ДІадахача шера укх ханаца нийсдича 34 процент дукхагІа декхад хьайбаш. Из йоккха котало я.

Цхьабакъда, ерригача республике лаьрхІача паччахьалкхенга дулхи шуреи йохкара тІехьадисар хІанз а дІадаькхадац.

ХІанзалца а санна, паччахьалкхенга дулхи шуреи йохкара доккха декхар тІалатт Грозненски производственни управлене колхозаштеи совхозаштеи.

ТІехьайисар дІа а даькхха шийна енна планаш кхоачашъе йиш йий цу зона? Бакъда йолга. Из бакъду соахкарчул дукха а дукхагІа паччахьалкхенга хьайбаш а дехка шоай ах шера план кхоачашъеш йоахкача Горячеисточненскии Старо-Юртовскии совхозий балха итогаша.

ГІулакхаш кхыча тайпара да Грозненски совхозе — опорнохьокхама боахаме, цига хьайбаш дохкара ах шера план 20 июне 24 процент мара кхоачашъяьяц, хІаьта № 2 йолча баьца даарий-шурий совхозе — 30 процент. Цу шин боахамо еррига управлени чІоаггІа тІехьашка увз.

ХІанз укх сахьате республика дуккхача колхозашкеи совхозашкеи еррига торонаш я хьакхарч чу а оттаяь йорстаяра болх сихха тоабе, хІана аьлча хІанз керда хьувкъам чуэцаш латтача хана концентрированни доакъар дац яхилга лард йоацаш да.

ХІанз гІулакх хьайбаш леладеча балха юкъера кхоачамбоацараш дІадахарахи, хьайбаш кхоабилга а дорстаделга а дика вІаштІехьдаккхарахи тийша да. Бахача нахагара совдола хьайбаш хьаэцара болх а сихбе беза. Эцара маьхаш лакхдар бахьан долаш из болх бе дукхха а аттагІа да. Бахача нахагара хьайбаш эцара план дуккхача районашка тІехкхоачашъяьй, цудухьа вІалла а кхеталуш дац Первомайски районе — 31 процент, Шелковской районе — 74 процент, Надтеречни районе — 51 процент мара цу хьакъехьара ах шера план кхоачаш хІана яьяц.

ХІара колхозе, совхозе хьайбай продукташ яхара а уж паччахьалкхенга йохкара а йолча еррригача тороний лоархІам дикагІа бар чІоагІа пайдане да.

Шура йохкара оттаяь планаш кхоачашъяра доахана дукхагІа шура лулга Іалашде деза, боахама чурча гІулакхашта шура дІаухийтилга чІоаггІа лохде деза.

Цхьа бакъдар доаладергда вай. Доахана шура лулга лакх ца дари, чурча гІулакхашта дукха шура дІаахийтар бахьан долаш укх шера хьалхарча пхе бетта 26 колхозои 11 совхозон дІадахача шераца нийсдича шура йоакхилга дикка кІезигдаьд.

Шура йохкара гІулакх лакхдара кІезига лоархІам болаш дац цун хьоанал лакхъелга. Гудермесски, Грозненски дулхашурий, Дружба яхача совхозашка шурий хьоанал 3,7—3,9 процентага кхоач. Ермоловски совхозе шурий хьоанал 3,1 процент мара яц. Иштта лоха шурий хьоанал йолаш боахамаш кхы а да республике. Цо кхы тІа а дуккха шура дІаяла езача кхоачаву.

Республикерча боахамаша шурий хьоанал 0,1 процент лакхъйича шера йоаккхаш йола шура 2 эзар тонн дукхагІа хулийт. Из йоккха цифр я. Специалисташеи хьайбаш леладеча болхлошеи цу хьакъехьа болх бе беза.

Советски паччахьалкхено доккха новкъостал даьд юрта боахама. ХІанз хьайбаш леладерий декхар да дулх, шура, фуаш тха доаккхилга сихагІа дегІадоаладара беррига а шоай низи хьинари тІадохийтилга.

ЦХЬАН ЮРТА КЪАЬНАРЧА ИСТОРЕХ

ГІалгІайчене къилбаседенгахьа МагІалбика районе улл дукха йоккха а йоацаш, кхычарел хІамма а эргаш яц аьнна а хеталуш йола юрт Долакоа.

Цу зІамигача юртаца дувзаденна да Нохч-ГІалгІайчен къаьнарча историех дола Іалаьмате хоза хІамаш.

ДІадаха бІаь шу чакхдоаллаш историк-любитель волча В. И. Долбежева теркалдир Долакоана гонахьара цига бахача наха цхьа къаьнара хІамаш корайоагІаш хилар. ГІалгІай мехка юххьанцара ха цу шерашка лоадама Іомаеш яцар. Наггахьа мара багІацар укхаза Іилмахой. Къаьна юрташ, городаш, кашаш хинна моттигаш ахка йолалуш мара яцар.

1898 шера Долакоа а вена, цига бахача наха бІарга ца яйна тайпа хІамаш дукхагІа корайоагІаш хиннача моттигера лаьтта ахка волавелар В. И. Долбежев. Дика аьттув баьлар Іилмахочун: къаьнара кашмаш гучадаьхар цо.

Дукхагіа дола кашаш докхий тІой чу а дийтта дар. Шоай байна нах цу хана Кавказе дукха дийба хиннача оахкараша буаргбоацаш дІабийхкаб цигарча наха. Байна нах, тІох баь боарз а болаш, хоба а бенна, саг тхьайса уллача тайпара баьдаб. Юхьанца вай хьадоладеннача хана хиннача наха яьхад, венна саг йІаьхача набара вужаш ва. Цудухьа «тхьайса саг» ший тайпара болча цун метта паргІатагІа Іовужаве гІийртаб уж.

Наха хийттад: нагахьа санна саг тхьайса вале, кхыметтел из чІоаггІача набарах тхьайсавале а, мичча хана ваьнна а цкъа сомавала веза, аьнна. ХІаьта из ишта долче, вахача хана цо лелаяь хІамаш юха а эшаргья цунна, эшаргда барзкъа, герз, хоза хетийтар духьа хьерчаю хІамаш, цІагІа лелаю оатхалаш. Цудухьа лахьташкара хІанз корайоагІа топпара пхьегІаш, аьшка товраш, дагараш, целаш. Кхалнахаца дІаювхкаш хиннай геза гизгаш, булавкаш, чІовгаш. ДикагІа мел йола а эшаш я аьнна хеташ йола а хІамаш байнарашца дІаювхкаш хиннай гаргарча наха.

Кораяь хІамаш бокъонца Іомаяьчул тІехьагІа археологашта хайнад Долакоана юхера кашмаш 2200—2300 шу хьалхагІа денз хилар (вай зама йолаялале хьалхагІарча III бІаьшере).

Цхьабакъда, цу геттара къаьнарча кашмашта юкъе хиннад тІехьагІо даьккха каша. Цхьа эзарн ялх бІаьи шу хьалхагІа укхаза дІаелла хиннай «алаНаш» яхача фух (хІанзара хІирий хьаболабеннача нахах) йола кхалсаг. Венна саг кхыча тайпара дІаволлаш хиннав алана-ша. Геттара кІоарга кІоаг а баьккхе (5—6 метрага кхоачаш), цул тІехьагІа цхьан пенах готтига къорг дІачу а яьккхе, цига хьагІара хьисапе моттиг еш хиннай. Иззамо йолча моттиге уллаш хиннай кхалсаг а, цунца яьдай пхьепІаш, бронзах даь чухьежа кизга, дото булавка, дуккха шуша гизгаш.

60 шу совгІа ха дІаяхай В. И. Долбежева Долакоана юхье оахкамаш дича денз. Цхьабакъда, цу хана денз, края къаьнарча историна хетадаь балхаш мел деча хана йоахаш хиннай цу юрта цІи. Ца яха йиш а ярар, къаьнарча кашмаша дукха хІамаш ма хайтадий Іилмахошта хьалха цу моттигашка баьхача наьха хьакъехьа, цар боахамах, культурах, герзах, оамалех.

Шераш дІа а ухаш, мохк Іомабеча Нохч-ГІалгІай республикански музее керд-керда къаьнара хІамаш кхиьхьай. Уж корайоагІаш хиннай кхаш оахача хана, цІенош, колхоза гІирсаш хьалдеча хана.

ДІадахача Іай Долакоара дера доккха (16 см) гезаца хоза дега а долаш дола кизга. Уж тайпа кизгаш леладаьд наха 2000 шу хьалхагІа. Ехача топпара кІудалий гаргаш дуккха Іоакъинга гизгаш кхиьхьай музее.

ХІаьта массехк ди хьалхагІа (укх шера 18 июне) укх тайпара хІама хилар Долакоа. Юрта 5 километр гаьна пожарни пункта лаьрхІа гІишло я хьалъеш. Ларда кІоаг боаккхаш яр низ бола бульдозер. Цкъаьннахьа лаьттара гучалийлхар сага тІехкаши цхьа кхы хІамаши. Вай мехкарча хІара культурни мел волча сага дика хов уж тайпа хІамаш чІоагІа теркалъе а, цІенна хьагул а яь, музее яхьа езаш а хилар. Цар хьа ма хьокхаргдий вай лаьттаи дІаяхача заманн гІулакхаш, гаьнна хьалха баьхача вай дай хІамаш я уж, хІаьта говзача кулгий каракхьчача дукха хІамаш гучадала а мег царех.

Къаьнара хІамаш дикка хьожаш хьагулйир гІишлош еча керттера инженер волча нов. Нифонтова, бульдозериста нов. Евлаева, кхыча гІишлонхоша. ХІаьта шоллагІча дийнахьа нов. Нифонтова Грозне Іо а ена, музее дІачуелар уж.

ЧІоагІа хьаштдолаш хинна хиннай кораяь хІамаш. Къаьнарча кашара кораяьй кита тІа гІолла догамаш даь йола йоккха топпара кІудал; гезах даь соахка корадаьр санна дола кизга; кха кхувдабу боккха аьшка моарзагІа; зІамигача мукхара аьшк. Ши эзар шу хьалхагІа цу кашамашка дІавелла хиннав цхьа къонаха-тІемахо. Цунца дІадехка хиннад аьшка гебагІаш юхье доахкаш дола тІаьскаш, лестадеш детта герга тІой. Тешаме а майра а новкъост лоархІаш хиннача цун говра сийна тІемахочунца дІаеллай аьшка гоаламаш а йоахкаш йола дирст.

Кастта республикански музее хьалъоттаергья уж хІамаш. ХІаьта археологаш хІанз Долакоа баха кийчлуш ба, цигара моттигаш зе а кІоаргга оахкаргйола моттиг харжа а, аьнна. Долакоана юххера дуккхача хІамашта дух тІа воаккхаш дола къаьнара культура памятникаш Іомадергдолаш да, хІаьта Нохч-ГІалгІай мехка а цига бахача наьха а историна юкъе дуккха сийрда оагІош а язъергья цар. Іилмахоша доккха баркал аргда шоай мехка къаьнара хІамаш лораеш хиннача а цу тайпара историна маьхера материалаш гулъе торо хилийтача а Долакоарча наха.

Кхы а уж тайпа хоамаш вокх юрташкара а кхачарга сатувсаш хургба археологаш.

Вай республика къаьнара хІамаш Іилманга кхачийта а цунга тохкам байта а беза.

В. ВИНОГРАДОВ,
Нохч-ГІалгІай историн, меттеи, литературан Іилма-тохкама института Іилман болхло.

Грозненски мехкдаьтта института строительни факультета студенташ госэкзаменаш дІаенна баьннаб. Кастта шоаш дІахьожабаьча балхаш тІа дІагІоргба-къона инженераш.

Сурта тІа: (аьрдехьара аьтехьа) тІехдика экзаменаш дІаенна студенташ В. Эльмурзаев, В. Зайцев, А. Власов, Ю. Роклов. ДоттагІаша институт йистеяккхарца хестабеш моаршалаш тел царга.

Ю. Фатькина сурт.

ТЕРРИТОРИАЛЬНИ УПРАВЛЕНЕИ РАДИО ДИ

Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета чуйоагІача радиовещанеи телевиденеи Комитето 25 июне «Нохч-ГІалгІайчен территориальни управленешка кердадараш» аьнна корта а болаш радио Ди оттаду.

Цу дийнахьа радиоладувгІархоша ладувгІаргда вай республикерча территориальни производственни совхозно-колхозни управленешкарча болхлоша дувцарашка. Микрофона хьалхашка къамаьлаш дергда районий организацейи боахамийи кулгалхоша, уж радиоладувгІархошца дагабаргба шоай балха опыт ювцаш, цар дувцаргда юрта боахама деш дола доал эргадакхарца дувзаденна юрта хинна хувцамаш.

Радиожурналисташа репортажаш тергья ялаташ чуэцаш латтача кхашкара, элеваторашкара, цар дувцаргда юртарча къахьегамхоша шоаш тІаийца декхараш кхоачаш мишта даьд.

Цу дийнахьа радиоладувгІархошта хозаргда территориальни управленей болхлоша еннача программаех оттадаь диъ концерт.

Радио Денга ладувгІа йиш хургья оршот дийнахьа эрсий, нохчий, гІалгІай меттала Іуйрийна 6 сахьати 40 минути яьлча денз сайрийна 7 сахьат даллалца 457,3; 4,35; 4,61 йолча талгІешка.

Редактора зам. Дж. ХАМАТХАНОВ.

Румыне халкъа вежарий новкъостал

Н. С. Хрущев керте латта советски партийно - правительственни делегаци Румынски Халкъа Республике хиларга чІоагІа теркам тІабахийта хьожаш ба советски нах. Укх деношка промышленни предприятей дукхача коллективаша хьинаре къовсам лоаттабу Румынски Республика промышленни заказаш ханал хьалха кхоачашдара.

Социализм хьалъяра румынски халкъа доккха новкъостал ду индустриальни Кузбасса. Укхазара Прут яхача хина йисте дІаухийт Іалаьмате дукха басараш, минеральни удобренеш, лоаман балхаштеи шахташтеи эша оборудовани, электродвигателаш... Укх деношка Кемерово яхача городера Румынски халкъа Республике дІаяхийтай болх бе йолалуча предприятешта эша электрически аппараташ. Ханал хьалха дьа даьха, эккхара кхераме доаца моторашь дІадахийта кийчдаьд. Кузнецки лаьтта баха къахьегамхой дег чура гІадбаха ба шоай вежараша даьхача толамашта, царна деза шоашта юкъера доттагІал масса а хана чІоагІдалар.

Советски партийно - правительственни делегаци Румынски Халкъа Республике яхарах бола хоам дог гІоздаьнна тІаийцар Грузе трубопрокатчикаша. Роман яхача городерча трубопрокатчикашца чІоаггІа доттагІал леладеш ба уж. Руставерча металлургически завода коллективо, шоай доазол дехьарча доттагІашта доккха новкъостал даьд эггара йоккхагІа йолча трубопрокатни агрегата монтаж яра а цун болх вІаштІехьбаккхара а.

Хунедоара яхача румынски городе хьалъеш латт йоккха доменни пишк. Цига оттаергъя цхьан минута 3250 кубометр фо луш йола компрессор. Ханал цаІ-ах бутт хьалхагІа из машин яь яьккхай машинаш еча Невски заводо. Из машин хьалъяра заказ кхоачашдеча хана дика къахьегарца белгалъяьннай Вендеров Василеи Баранов Виктореи кулгалду коммунистически къахьегама бригадаш. Хунедоара металлургашта шоллагІа турбокомпрессор хьалъеш боахк хІанз ленинградцаш. Цо декхар тІаийцад бутт хьалхагІа из яь яккха.

Румыне даь заказаш толамца кхоачашдаьд Георгиевски арматурни завода (Ставропольски край) болхлоша, геофизически приборашь еча Уфимски завода коллективо, Ельца яхача города станкостроителаша, «Азовстала» прокатчикаша.

(ТАСС).

Алжирера хьал

ПАРИЖ, 21 июнь. (ТАСС). Алжир яхача городера вахара хьал юхаметтаоттадеш латтача хана, Орана районе дІахо шоай оакхарий зуламаш деш ба оасовцаш. Оран яхача города Іарабий бахача къулба-малхбузен квартала йоккхий топаш чуйийттай цар. Массехка йоккхача топий пхо кхийттаб французски эскара дакъа латтача моттиге, цар 18 салтечоа човнаш а яьй.

Сиди-Бель-Аббес яхача ОАС-а «ударни группаш» летай французски салтех, шиъ вийнав, шиннена човнаш яьй.

Алжира малхбузен оагІорахьарча фашистски организацешта керте латтача оасовцаша, къайлагІарча радиоца хьакхайкадаьд Орана районе «территориальни лард» йолла гІерт тхо аьнна — вешта аьлча, из район Алжирах дІакъоастае.

Городера Алжирера хьал тоалуш латт. Іаьдало комендантски сахьат дІадаькхад. Городе баха беррига нах болх бе тІахьийхаб алжирски къахьегамхой еррригача цхьоагІоно.

Демонстраци еча хьисапе американски бІу дІа-хьа кхувлар

МАЛХБУЗЕН - БЕРЛИН, 21 июнь (ТАСС). АргІанара тІема демонстраци е кийчлуш я американски тІема командовани. Малхбузенберлински кепа йоазоно беча хоамах, укх деношка, 8-гІча американски гІашлой полка 3 эзар саг юкъе волаш йола тІема группа Малхбузен Германера Берлине кхоачаргйолаш я. Цу группа хувцаргья Малхбузен Берлине латтача 47-ча американски гІашлой полка шоллагІа тІема группа.

Из американски бІу Малхбузен Германера Малхбузен Берлинеи юхеи бугилга кхоачашде лаьрхІад Германски Демократически Республика территоре тІарча автомобилаш ухача новкъа гІолла массехк эшелонаца.

ДЕРРИГА ГЕРЗ ІОДИЛЛ АРАИ МАШАРАИ ТІЕХЬА

ДЕЛИ, 21 июнь. (ТАСС). Инде гІорбаьннача общественни болхлоша, цу даькъе тайп-тайнарча политически партей парламентера дуккха депутаташ а болаш, даькъал ювц массане герз Іодиллара а машара а хетаяь Москве гулъеш йола Дерригача дунен конгресс. Цу конгрессо доккха новкъостал дергдолаш лерхІ цар тІом, герз юкъе а доацаш машар чІоагІбара.

Ерригача Инде машара совете хадданза ух цу конгресса болх даькъал бувцаш а толамца чакхбалар дезаш а йола привествеш.

ДоттагІлен спектаклаш

(Кастта хургйолча Садовенко музыкально-драматически цІерахча Винницки украински театра гастролех).

Тха корреспондентаца къамаьл деча хана Винницки театра режиссера, УССР заслуженни артиста Ф. Трегуба дийцар: «Нохч-ГІалгІайченнеи Украинанеи юкъера творчески бувзамаши яхьи хІара шера дуккхагІа шерлуши тоалуши латт. ДоттагІлен гІулакхашца вІаши бувзабенна ба Нохч-ГІалгІай мохки Херсонщинеи, уж цаІ шоллагІчунгара Іомалу, толашагІа йола къахьегама методаш дІа-юха ийю цар. ХІаьта, украински халкъо, украински искусства дахкийтача тхона хоза хет оахош тхоай спектаклаш Грознерча, Нохч-ГІалгІай республика вокх городашкарчеи районашкарчеи къахьегамхошта оттаеш.

Ший творчески болх болабелча денз гастролеш утттае Советски Союза дуккхача городашка ихад тха театр, цхьабакъда, Грозне духхьашха даьхкад тхо.

Эггара хьалха вай вІашагІкхетаргда, деза грозненцаш, украински классика М. Старицке язъяь а театра керттерча режиссера, УССР халкъа артиста Ф. Верещагина оттаяь а, лекха ашараш УССР искусствай заслуженни деятела, Т. Г. Шевченко цІерахча преме лауреата Майборода Платона а йолаш йола «Кхел яц цун» яха дикагІа йола спектакль 3 июле М. Ю. Лермонтова цІерахча эрсий драматически театре оттаеча хана.

Театра репертуар тайп-тайнарча жанрех я — пьесаш, комедеш, музыкальни драма, опера.

Грознерча а республикерча а къахьегамхошта бІаргагургья пьесаш — Н. Зарудке язъяь «Венна даьла», «Антеяш» яхараш, «Безам тІабоагІа» яха комеди, А. Коломиеца язъяь «Фараоны» яха комеди, Ф. Вольне язъяь «Бирса повесть» яха драма, Л. Юхвиден А. Рябовеи язъяь «Малиновке саг йоалаяр» яха музыкальни комеди.

Украински классикех репертуараца я И. Тобилевича «Юртара сий» яха драма, М. Старицке «Ивана Купала юххера бийса» яха музыкальни драма, «Черноморцы» яха музыкальни комеди, Г. Квитка-Основьяненкой «Гончаровке саг ехар», «Наталка Полтавка» яха Н. Лысенка опера, «Катерина» яха А. Аркаса опера, кхыяраш.

М. Ю. Лермонтова цІерахча театрé хьекха Іергьяц тха спектаклаш, оаха уж хьокхаргья Гудермесерча, Орджоникидзевская яхача станицерча, Серноводскерча а кхычахьарча а къахьегамхошка, оттаергья городерча дворецашкеи клубашкеи.

ЧІоагІа сатесса да тхо кердача зрителаца вІашагІкхетарга.

В. ПОПОВА,
театра литературни даькъа заведующи.

ПИСАТЕЛАШ — БОЛХЛОЙ БОЛЧА

Укх деношка Грозненски слюдяной фабрикера болхлой болча баха хилар нохчийн гІалгІайн писателаш Ошаев Халат, Зязиков Бахьауддин, Осмиев Хьамзат. Писателаш геттара безаме вІашагІкхийтар фабрика шин цехерча 200 совгІа болхлочунца. Писателаша болхлошка дІайовзийтар шоай творчески планаш.

ЧІоагІа лергдилла ладийгІар болхлоша писателаша йийшача шоай произведенешка. Ошаев Халата «Целине хиннар» яха дувцар, Зязиков Бахьауддина «ГІайгІа» яха дувцар, Осмиев Хьамзата «Аьлар шовда», «Сага ираз», «Цхьаькхха ди Іа доа ма де» яха стихаш йийшар болхлошта.

Из безаме вІашагІкхетар чакхдоаллаш болхлоша, чІоагІа баркал а аьнна, каст-каста шоаш болча ухилга дийхар писателашкара.

Х. БЕРСИЕВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цІерахча кинотеатре.

Йоккха зал керда шера экран йола фильм **(Башха-дика ворхІ»** (ши сери цхьан сеансах).

Долалу: 8, 11, 2, 5, 8.

ЗІамига зал № 1 — **«Кхоана 13-гІа да яхаш тховсара».**

Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.

ЗІамига зал № 2 берий сеанс — **«КІай клык».**

Долалу: 9, 11; Кхоана 13-гІа да яхаш тховсара».

Долалу: 1, 3, 5, 7, 9.

ЗІамига зал № 3 берий сеанс — **«Лор Айболит».**

Долалу: 9.30, 11.30; **«Кхоана 13-гІа да яхаш тховсара».**

Долалу: 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30.

«Родина» яхача кинотеатре

Берий сеанс — **«Каштанка».**

Долалу: Іуйрийна 9 сахьат даьлча. **«Кхоана 13-гІа да яхаш тховсара».**

Долалу: Іуйрийна 10 сахьат даьлча. **«Башха-дика ворхІ»** (ши сери цхьан сеансах).

Долалу: 12, 3, 6, 9;

ОЕРДАЛО
4-гІа оагІ. 24 июнь, 1962 шу.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ЦІеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора вам. — 2-07-01; бехкокхама секретаря — 2-45-48, партийни вахарен, экономикан, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-30-91;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.

1918 шерарча 11-ча августа цІерах йола типографи, г. Грозный, Революце проспект, 30/3.

Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.

СФ05073. Заказ № 3398.